

NORSK LOVTIDEND

Utgitt etter offentlig tiltak ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 15

Utgitt 21 oktober

1940

Forordning om Norsk lovtidend.

30 sept.

Bestemmelsen av 26 april d. å. hvorved lov av 1 april 1876 om utgivelse av en lovtidend midlertidig ble satt ut av kraft, oppheves.

Oslo 30 september 1940.

Justisdepartementet.

Sverre Riisnæs.

R. J. Fuglesang.

Forordning. (Sosialdepartementet.)

26 sept.

Herved stadfestes beslutning av Nord-Aurdal herredstyre, Opland fylke, i møte 16 september d. å. om forandring av § 1 i den gjeldende vedtekt om lukningstid for utsalgssteder.

Forandringen gjelder fra og med 7 oktober d. å. til og med 30 mars 1941.

Fra sistnevnte tid skal de nåværende bestemmelser i § 1 gjelde.

Etter forandringen lyder § 1 så:

§ 1.

A. Utsalgssteder for varer skal med nedenfor nevnte unntak være lukket fra kl. 18 til kl. 8,30.

Lørdager stenges kl. 17,30.

Påske-, pinse-, jul- og nyårskveld stenges kl. 15. Likeså 1 og 17 mai. De siste 6 hverdager før jule- og påskeskuld kan utsalgsstedene holdes åpne til kl. 20.

B. På søn- og helgedager holdes helt lukket.

Forordning. (Sosialdepartementet.)

26 sept.

Herved stadfestes Notodden bystyres beslutning i møte 16 september d. å. om forandring av § 2 i den gjeldende vedtekt om lukningstid for utsalgssteder.

Forandringen gjelder inntil videre.

26 sept. Etter forandringen lyder § 2 så:

§ 2. Fra de i § 1 nevnte bestemmelser gjelder følgende unnatak:

a. Utsalgssteder hvor det bare selges baker- og konditorvarer, kjøtt, fisk, mjølk og fløte, tobakk og tobakksartikler, frukt og grønnsaker, kan på hverdager holdes åpne fra kl. 8 til kl. 20, i juni, juli og august fra kl. 8 til kl. 19.

Disse utsalgssteder kan påske- og pinsekveld samt 1 mai og 17 mai, jule- og nyårskveld, når disse faller på hverdager, holdes åpne fra kl. 8 til kl. 15.

b. På søn- og helgedager kan utsalgssteder, hvor det bare selges mjølk og fløte, holdes åpne fra kl. 8 til kl. 10, og utsalgssteder hvor det bare selges tobakk og tobakksartikler, frukt og sjokolade fra kl. 17 til kl. 20, i juni, juli og august fra kl. 17 til kl. 19.

c. Salg fra portrom og andre steder i fri luft av varme pølser kan på hverdager — også 1 mai og 17 mai — foregå fra kl. 8 til kl. 23. På søn- og helgedager — også 1 mai og 17 mai når disse faller på sanne dager — kan salg foregå fra kl. 17 til kl. 23.

27 sept. **Forordning om Norsk Telegrambyrå.**

§ 1. Norsk Telegrambyrås oppgave er å tjene det norske folks interesser.

§ 2. Norsk Telegrambyrås styres og revisors myndighet og ansvar innskrenkes til et tilsyn med byråets midler. Styret skal også vareta avisenes økonomiske interesser i NTB, dvs. avisenes gebyrer, ved rådgivende uttalelser om disse spørsmål. Byråets administrerende direktør har fullmakt til å vareta den administrative, redaksjonelle og økonomiske ledelse. Han er ansvarlig overfor Kultur og folkeopplysningsdepartementet.

§ 3. Forandringer i aksjekapitalens størrelse kan foretas uten tilslutning fra generalforsamlingen og styret.

§ 4. For så vidt loven av 19 juli 1910 om aksjeselskaper og kommandittaksjeselskaper strider mot foranstående bestemmelse settes den ut av kraft.

§ 5. Denne forordning trer i dag i kraft.

Oslo 27 september 1940.

Kultur- og folkeopplysningsdepartementet.

Gulbrand Lundé.

R. J. Fuglesang.

Forordning om felling av elg i 1940. 27 sept.

Punkt 3 i Administrasjonsrådets bestemmelse av 10 august 1940 (jfr. bestemmelse av 4 september s. å.) endres slik at felling av elg innen de områder hvor slik felling i år er tillatt kan finne sted til og med 10 oktober 1940.

Oslo 27 september 1940.

Landbruksdepartementet.

Th. J. O. Fretheim.

R. J. Fuglesang.

Forordning om forandring av påtaleinstruksen. 28 sept.

De i påtaleinstruksens § 13, annet til fjerde ledd, inneholdte bestemmelser om melding til Riksadvokaten endres slik at meldingen sendes gjennom Politidepartementet.

Oslo 28 september 1940.

Justisdepartementet.

Sverre Riisnæs.

R. J. Fuglesang.

Forordning om endring i forskrifter av 311 oktbr. august 1940 om tildeling av mineraloljer til ferskfisktransport.

I § 2, første punktum, § 4, første punktum, og § 10, annet punktum, i Forsyningsdepartementets forskrifter av 31 august 1940 om tildeling av mineraloljer til ferskfisktransport skal tidsrommet 1 oktober 1940 til 30 juni 1941 rettes til tidsrommet 1 desember 1940 til 30 juni 1941.

Oslo 1 oktober 1940.

Forsyningsdepartementet.

Øystein Ravner.

R. J. Fuglesang.

Forordning om tillegg til veiloven. 2 oktbr.

§ 1. Når det etter § 81, annet ledd, i lov om veivesenet av 21 juli 1912 er meddelt tillatelse til å erverve rett til å benytte en eksisterende privat vei, kan Arbeidsdepartementet gi vedkommende ekspropriant adgang til å benytte veien

2 oktbr. straks ekspropriasjonsskjønn er forlangt hos den myndighet som skal holde skjønnet.

§ 2. Staten innestår for at ekspropriasjonserstatningen blir betalt.

§ 3. Denne forordning trer i kraft straks.

Oslo 2 oktober 1940.

Arbeidsdepartementet.

Tormod Hustad.

R. J. Fuglesang.

2 oktbr. **Forordning** om endring av § 43 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924.

§ 43 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 skal heretter lyde så:

§ 43. Forsøktakst kan avholdes etter forlangende av formannskapet på grunnlag av stadfestet byplan eller forslag til byplan som er vedtatt av bygningsrådet. Den er ikke bindende for grunneieren, med mindre fravikelseskjennelse er forlangt senest innen 6 måneder etter den endelige takst. Slik kjennelse kan bare kreves på grunnlag av stadfestet byplan.

Oslo 2 oktober 1940.

Arbeidsdepartementet.

Tormod Hustad.

R. J. Fuglesang.

2 oktbr. **Forordning.** (Sosialdepartementet.)

Herved stadfestes med en enkelt redaksjonell endring vedtak av Ringsaker herredstyre, Hedmark fylke, i møte 12 september d. å. om vedtekt angående lukningstid for barber- og friserforretninger. Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 4 november d. å. Vedtekten lyder så:

§ 1.

A. Barber- og friserforretninger i Ringsaker skal med unntak som er nevnt nedafor på hverdager holdes lukket fra kl. 18,30 til kl. 8,30. De tre siste hverdager før julaften og pinseften holdes åpent til kl. 19. Påskeaften, pinseaften, julaften og nyttårsaften lukkes kl. 15.

B. På søn- og helgedager holdes helt lukket.

§ 2. I lukningstida må kunder ikke slippes inn. Det er dog tillatt etter lukningstida å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstid.

§ 3. Overtredelse av denne vedtekt straffes etter loven; 2 oktbr. jfr. 339, 2 i straffeloven.

Forordning. (Sosialdepartementet.)

3 oktbr.

1. Herved stadfestes Ålesund bystyres vedtak av 19 november 1937 og 21 november 1939 om nye alminnelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkulose syke skifter bopel.

2. De helseforskrifter, tuberkuloseforskrift og forskrift om reinhaldsavgift som nå gjelder for byen, oppheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

Forskriftene lyder så:

Kap. 1. Boliger og forsamlingslokaler.

(Jfr. bygningsloven av 22 februar 1924.)

§ 1.

1. Ved oppføring av bygning eller tilbygg av mur bestemt til varig opphold for mennesker, må puss og innredningsarbeid ikke påbegynnes før det siden bygningen er brakt under tak, er gått minst 6 uker for teglsteinshus og minst 4 uker for hus av Ålesundsmur.

2. Intet beboelsesrom må legges nærmere fjellvegg enn 3 meter med mindre fjellveggen er avskrånet eller avskrånnes til en vinkel på 45°.

3. Helserådet kan forby at beboelsesleiligheter har flere beboere enn at hver får brukbart luftrom av minst 15 m³ for hver person over og 8 m³ for hver person under 10 år i leilighetens beboelsesrom. Forbudet nedlegges skriftlig for huseieren, som må rette forholdet innen en tid som svarer til første faredag hvortil huseieren lovlig kan oppsi den familie som bebor leiligheten.

§ 2. I tilfelle sjøpakkhus tenkes benyttet til å bo i (bygningslovens § 104), må dette godkjennes av helserådet.

§ 3. Hver beboelsesleilighet skal holdes i renselig stand og tilbørlig utluftes, så det ikke forårsakes sanitære misligheter for beboerne eller andre. Tapeter som på grunn av smuss eller andre forhold ikke forsvarlig kan reingjøres, kan av helserådet kreves fjernet.

§ 4.

1. Finnes noe beboelsesrom eller arbeidsrom — offentlig eller privat — ved mangel på tilstrekkelig lys eller varme eller luftveksel, ved fuktighet, ved utetthet, ved urenslighet, ved overbefolkning eller av annen grunn etter helserådets skjønn å være skadelig for sunnheten, kan helserådet påby eieren innen en rimelig frist å rette de forefunne mangler og forby at rommet brukes, inntil så er skjedd, og kan i tilfelle la leiligheten eller huset ryddiggjøre uten at eie-

3 oktbr. ren eller leieren kan forlange erstatning. Finnes betydelige mangler som etter helserådets mening ikke kan fjernes på tilfredsstillende måte, kan helserådet helt forby at huset eller leiligheten eller enkelte rom benyttes som beboelses- eller arbeidsrom.

2. Finnes kjellerne å være fuktige, kan helserådet påby de nødvendige foranstaltninger til å fjerne fuktigheten, så som drenering, isolering med sement eller annet.

§ 5. Når noen familie flytter, er familien pliktig til å la foreta grundig reingjøring av leiligheten med tilhørende rom. Unnlates dette, påhviler det huseieren som plikt å foreta reingjøringen, før nye leieboere flytter inn.

§ 6. Lokaler som stadig eller jevnlig er oppholdssted for et større antall mennesker, så som skoler, arbeidsrom, gamlehjem, barnehjem, pleiehjem, forsamlingslokaler, teatre og liknende skal være underlagt helserådets tilsyn og kontroll. Forefinnes mangler ved lysforhold, ventilasjon, oppvarming eller på grunn av fuktighet, utetthet, urenslighet, overbefolkning eller andre misligheter, som etter helserådets skjønn gjør forholdene betenkelige for sunnheten, kan helserådet påby at manglene rettes innen en fastsatt rimelig frist. Helserådet kan påby innskrenkning i antallet av de personer som tilstedes adgang til lokalene. Helserådet kan i det hele gi de regler som det anser nødvendige for å forebygge sanitære misligheter i lokalene. Kan ikke manglene fjernes, har helserådet rett til å forby lokalet brukt i omhandlede øyemed.

Kap. 2. Drikkevann, brønner osv.

§ 7.

1. Brønner, bekker eller annet vann, hvorfra drikkevann tas til mennesker eller dyr, til annet husbruk eller til bedrift som tilbereder eller omsetter nærings- eller nytelsesmidler, skal med omliggende terreng holdes reine og frie for skadelige tilsig og må ikke på noen måte forurenses. Til nevnte bruk må ikke tas vann fra sted som ligger hus, gjødselopplag eller gjødslet mark nærmere enn 5 meter eller har tilsig fra slike. Klær må ikke vaskes ved vanninntaket.

2. Brønner til bruk som ovenfor nevnt skal være så dype og rommelige som råd er. Er bunnen ikke fjell, skal den dekket med heller. Er veggene ikke fast fjell skal de mures. Veggene skal gå minst 0,3 meter over omliggende terreng. De øverste 1,3 meter skal være ordentlig sementerte og utenom denne mur skal det stampes leire eller fylles sand i et 1,0 meter dypt og 0,5 meter tykt lag med fall fra brønnen. Overbygningen skal være tett

og falle godt til murene, den skal skråne så regn og 3 oktbr. annen vete ikke renner ned i brønnen. Åpningen i overbygget skal ha hengslet lokk som må kunne låses. Vannbeholdere (sisterner) må bygges og forsynes på liknende måte.

§ 8. Vannet må føres dit hvor det brukes på slik måte, at det ikke forurenses. Er det ikke ledning fra brønnen, må den forsynes med pumpe eller med heisinnretning med fast bølge.

§ 9. Brønner og vannbeholdere skal godkjennes av helserådets ordfører. De som ikke tilfredsstiller førnevnte krav, må rettes innen ett år fra den tid disse helseregler trer i kraft. Mener helserådet at brønn, vannbeholder eller vannledning kan volde sanitære misligheter, kan det forlange at vanninntaket og ledningen tømmes og renses, eventuelt forandres eller helt kasseres og nye anlegges innen en av helserådet fastsatt frist.

Såfremt og så snart offentlig vannledning føres fram innen en avstand av 30 meter fra huset, kan helserådet kreve innlagt vann fra denne.

§ 10.

1. Eier av våningshus, bedrifter eller forsamlingshus plikter å sørge for tilstrekkelig og tilfredsstillende vann for dem som benytter husene.
2. Ved skoler, bedrifter, forsamlingshus, på offentlige steder eller liknende må ikke benyttes felles drikkekar, men en av helserådet godkjent drikkevannsinnetning.

Kap. 3. Priveter og pissoarer.

§ 11.

1. Privet eller vannklosett skal finnes i den utstrekning som angitt i bygningslovens § 109; jfr. tilhørende bygningsregler.

Pissoar skal anbringes etter helserådets forlangende.

Offentlige slike skal oppsettes i rimelig antall og på høvelige steder etter samråd med helserådet.

Priveter må ikke legges slik at vann til hus- og gårdsbruk kan forurenses.

2. Priveter, vannklosetter og pissoarer skal holdes reine og i god stand og orden. Privetene skal være således innrettet og beliggende at stank ikke trenger inn i beboelsesrom eller rom hvor matvarer oppbevares eller tilberes.

Er eldre priveter slik innrettet at de vanskelig kan tømmes og holdes reine, er utette eller har andre sanitære ulemper f. eks. ved stank, skal eieren rette dette innen en frist fastsatt av helserådet og på sånn måte, som dette kan godkjenne.

3 oktbr. Hvis avløpsrør fra vannklosett forstoppes eller volder annen ulempe som ikke straks avhjelpes, skal dette rettes ved offentlig foranstaltning mot erstatning av huseieren. Eldre klosetter — rørledninger innbefattet — kan helrådet kreve forandret, helt eller delvis, hvis dette er påkrevd av hensyn til den offentlige hygiene, dog kun hvis det kan skje uten betydelige ulemper.

3. Alle privetbinger innafor de grenser byen hadde til 1923 skal innen 2 år etterat disse forskrifter er trådt i kraft sløyfes og erstattes med vannklosetter eller reglementerte beholdere, med mindre helserådet i enkelte tilfelle innrømmer utsettelse.

4. All privettømming skal overlates byens reinholdsverk og betales av huseierne etter lov nr. 1 av 8 juni 1928 om kommunal reinholdsavgift, når unntas byens ytre strøk etter nærmere bestemmelse av bystyret.

Helserådet kan dog tillate privat tømming i enkelte eiendommer.

5. Hvor det er nødvendig kan helserådet påby privetbeholderne strødd med torvstrø, kalk eller liknende.

Opptrer smittsom sykdom i et hus, kan helserådet påby hyppigere tømming og desinfeksjon av beholderne.

Kap. 4. Kloakker.

§ 12.

1. I hvert våningshus, hvor det i henhold til gjeldende bestemmelser skal være kloakk, skal det være anbrakt minst en reglementert utslagsvask for hver leilighet.

2. Hver hus- eller grunneier skal sørge for at alle hans kloakkledninger med tilbehør, så som kummer, vannlås, rister osv. holdes reine og i hver henseende tilfredsstillende.

Rensing av kloakker og kummer må skje så ofte at avløpet ikke stanser eller stank oppstår, til ulempe for omkringboende. Rensingen må skje til tider og på sånn måte at minst mulig ulempe oppstår derved. Bunnfall må straks føres bort.

Tilsvarende gjelder kommunens forhold til de offentlige ledninger.

§ 13. Såfremt offentlig kloakk eller gate er utsatt for skade som følge av feil eller misligheter ved private kloakkledninger, som ikke rettes av eieren uoppholdelig etter derom gitt påbud eller hvis andre feil eller mangler ved sånn ledning ikke rettes etter påbud innen fastsatt frist, vil det nødvendige bli utført av kloakkvesenet for vedkommendes regning. Dette gjelder også tilfelle hvor eldre ledning er

uhensiktsmessig anlagt eller overbelastet, i hvilket tilfelle 3. oktbr. helserådet kan påby den omlagt helt eller delvis.

§ 14.

1. Til bekk, grøft eller renne må ikke uten helserådets tilatelse gis avløp for ekskrementer eller gjødsel eller flytende substanser som har vært i berøring med samme eller med andre substanser, som frambringer stank eller kan anses farlige for sunnheten. Hvor sånt avløp finnes, kan helserådet forlange det fjernet.

Forårsaker utmunning av kloakk i åpne grøfter eller bekker eller liknede stank eller ulemper eller er den hygienisk utilrådelig, kan helserådet påby rette vedkommende å endre forholdet og i tilfelle forby bruk av kloakken, inntil manglene er avhjulpet.

2. Stillestående vann eller sumper skal, når helserådet av sanitære grunner forlanger det, av eieren gjenkastes eller oppfylles eller dreneres etter helserådets nærmere bestemmelser.

Kap. 5. Om reinhold.

§ 15. På offentlig grunn plikter hver hus- eller grunneier å besørge reinholdet av fortau, rennestein med slukrist og kjørebane utafor sin eiendom inntil den halve gatebredde, dog høyst 10 meter fra gatelinjen med mindre kommunen uttrykkelig har overtatt noen del av dette reinhold. Reingjøringen foretas så ofte som bestemt i politivedtektene, dog minst hver uke.

Offentlige kaier reingjøres minst 3 ganger ukentlig, handelstorg hver dag etter endt torgtid.

§ 16.

1. Innkjørsler og gårdsplasser skal ha fast overflate (minst som makadamdekke) med godt fall til eiendommens kloakk. Tregolv tillates bare under tak. Hvor trafikken eller bedriftens art gjør reinholdet vanskelig, kan helserådet påby sementering eller dermed godkjent dekke.
2. Privat portrom, lysgrav, gårdsrom og annet område skal av eieren alltid holdes reint og fritt for stank.

Feierusk, kjøkkenavfall, spille- og skyllevann må ikke tømmes på vei, gate eller strand, på offentlig eller privat grunn.

Tepper, matter og sengklær må ikke bankes eller rystes over offentlig gate eller offentlig plass, heller ikke i trappeganger.

§ 17. Søppel og avfall av hver slags skal samles og oppbevares som angitt i de til hver tid gjeldende regler etter bygningslovens § 110.

For tømning av beholderne gjelder samme regler som er bestemt for tømning av priveter i § 11, punkt 4, 1 og 2 ledd.

3 oktbr. § 18.

1. Opplag av gjødsel, kluter, bein, fiskeavfall, guano eller annet som fremkaller stank må bare anbringes på steder som godtas av helserådet.
2. Kadavere av hunder, katter og liknende må ikke kastes i havnen og heller ikke nedgraves annen steds eller behandles annerledes enn av helserådet tillatt. Dyr som er døde av smittsom sykdom behandles etter herom gjeldende lovgivning.
3. I hager eller mistbenker må ikke brukes privetgjødsel. Her må heller ikke uten helserådets spesielle samtykke brukes søppel eller stinkende avfall.

På virkelige gårdsbruk i byens utkanter tillates som regel slik gjødsel brukt. Opplag herav må dog straks tildekkes så stank unngås, og må ikke plaseres nærmere bebodd hus eller offentlig vei enn 30 meter. Herfra unntatt dog gårdens egne gjødselkjellere. Når slik gjødsel som ovenfor nevnt spres, må den straks nedmuldes.

§ 19. Strandpartier som stinker ved fjære sjø, kan bystyret — etter helserådets forslag og med havnestyrets samtykke (havnelovens § 27) — foranstalte oppfylt eller utdypet, så de ikke ligger tørre ved lav vannstand.

Kap. 6. Husdyrhold.

(Se bygningslovens § 112 med tilhørende regler for innredning av staller, fjøs og grisehus samt bygningsvedtektenes § 19.)

§ 20.

1. Stall, fjøs, grisehus og liknende må ikke innres før de er skriftlig meldt til og godkjent av helserådet, som skal forelegges tegning av rommet og dets innredning.
2. Eldre fjøs, stall, grisehus og liknende må, når det av helserådet av sanitære hensyn anses påkrevd, innen en av helserådet fastsatt frist bringes i overensstemmelse med herom gjeldende regler.
3. Helserådet kan forby bruken av stall, fjøs, grisehus og liknende som frambyr sanitære misligheter, når disse mangler enten ikke kan avhjelpes eller vedkommende eier eller bruker ikke innen en rimelig frist vil eller kan treffe de forføyninger som helserådet påbyr for å rette på manglene.
4. Gjødselen må ikke tilblandes andre substanser som kan gå i forråtnelse eller gjæring.
5. Transporten av gjødsel gjennom byen skal skje i tette vogner med tett og tettsluttende lokk eller i tette, gjen-slatte tønner.

§ 21. Fjøs og andre dyrestaller skal holdes reine og ut- 3 oktbr. luftet.

Minst en gang hvert år skal det foretas hovedreingjøring. Herunder skal såvel golv som tak og vegger vaskes med såpe og varmt vann hvor dette går an, eller tak og vegger skal overstrykes med kalkpuss. Etter reingjøringen skal rommene utluftes ordentlig i flere dager.

Kap. 7. Skoler og forsamlingslokaler.

§ 22.

1. Intet skolelokale eller forsamlingslokale må tas i bruk før det er godkjent av helserådet. De er underlagt helse- rådets tilsyn og kontroll. Det samme gjelder syskoler, husholdningsskoler og liknende.
2. Helserådet kan bestemme det høyeste antall elever som kan mottas i hvert rom under hensyn til elevenes alder, rommenes størrelse, lysforhold og ventilasjon.
3. I hvert skolelokale er helserådet berettiget til å fordre anlagt de ventilasjonsinnretninger som finnes fornødne, og til å kreve tilstrekkelig naturlig og kunstig belysning.

Kap. 8. Tilsyn med næringsmidler.

(Se også lov om tilsyn med næringsmidler av 19 mai 1933 med tilhørende administrative forskrifter; jfr. tillegget til slutt.)

§ 23.

1. Tilberednings-, oppbevarings- og utsalgssteder — med tilhørende rom — for kjøtt, fleisk, bakverk og andre matvarer, som i henhold til næringsmiddeloven er meldingspliktige, må ikke innres og tas i bruk uten at de på forhånd er skriftlig meldt til og godkjent av helserådet, som kan kreve tegning over lokalene og disses innredning.

Denne bestemmelse gjelder nye bedrifter, og når eldre bedrifter skifter innehaver eller nyinnres, samt når en bedrift som har vært nedlagt 1 — et — år gjenopptas.

2. Lokalene skal utstyres, reinholdes og drives i overensstemmelse med de for hver bedrift til hver tid gjeldende forskrifter og de bestemmelser, som helserådet måtte fatte i henhold til helsereglene og gjeldende lovbestemmelser.

Helserådet kan i gitte tilfelle påby, at det i umiddelbar nærhet av tilberednings- eller salglokalet innres et tilstrekkelig rommelig og lyst avkleddings- og toalett- (vaske)rom med nødvendig tilbehør.

3. Hvor kloakkum finnes inne i eldre bedrifter skal de være fjernet innen 2 — to — år, etterat disse helseregler er trådt i kraft.

§ 24. Matvarer (nærings- og nytelsesmidler) må beskyt-

3 oktbr. tes mot støv og annen forurensing. De skal være best mulig beskyttet mot insekter, mus og rotter ved flueskap, fluenett, netting, kapsler, rottesikre rom eller på annen av helserådet godkjent måte.

Matvarer må ikke innpakkes i avispapir eller i brukt eller ureint papir.

§ 25.

1. Bord og disk hvorfra nærings- og nytelsesmidler forhandles kan av helserådet kreves belagt med plate av polert eller slepen stein, tykt glass, metall eller annet for fuktighet ugjennomtrengelig stoff, som er glatt og lett å holde reint. Dette kan påbys når ny sønn forretning startes eller går over til ny innehaver eller ved ny innredning.
2. Vekt- og måleredskaper, kar, redskaper, maskiner og liknende som brukes ved tilvirking, oppbevaring, utmåling eller forsendelse av nærings- og nytelsesmidler, skal alltid holdes reine og i god stand. De kan forbys brukt hvis de ikke er i den stand at de kan gjøres tilfredsstillende reine, eller er slik innrettet, at de ikke helt kan sikre varen mot forurensning.
3. Disk, bord, golv, ganger og trapper skal daglig vaskes. Hyller, skap, reoler og liknende må til enhver tid holdes reine. Tørr feiling er forbudt.

Kjøpere må ikke berøre andre varer enn dem som de har kjøpt. Plakater om dette og om at spyting og tobakksrøyking i lokalet er forbudt, kan kreves oppslått eller opphengt på iøynefallende sted.

Alle som håndterer nærings- og nytelsesmidler som skal selges, skal best mulig iaktta reinslighet med sin person og med sine klær. Etter besøk på klosett skal hendene vaskes med såpe og vann. På klosettene skal det alltid være klosettpapir.

Helserådet kan bestemme at det i butikker hvor matvarer forhandles, på et bekvemt sted i selve lokalet eller i et umiddelbart tilstøtende rom alltid skal finnes vaskevannstell (helst porselens- eller liknende vask med avløp og vannlås), reint vann, såpe, neglebørste og reine håndklær.

§ 26.

1. Når helserådet finner grunn til å frykte for at her omhandlede varer kan være sunnhetsfarlige, kan det forby salg eller annen overdragelse, hvis selgeren ikke skaffer fyllestgjørende bevis for varens sunnhet eller gjør sønn forandring ved tilberedningsmåten som helserådet finner betryggende.

Selgere av nærings- og nytelsesmidler er pliktige til på 3 oktbr. anmodning av helserådet å opplyse fra hvem de har motatt varene eller de i samme inngående bestanddeler.

2. Helsrerådet kan imidlertid forby salg eller annen overdragelse av foran nevnte vareslag, som er kommet fra andre steder, hvor det er eller nettop har forekommet farlig smittsom sykdom, eller hvor det finnes basillebærere blant personalet eller dettes husstand eller i huset.

§ 27. Personer som lider av farlig smittsom sykdom, som med grunn kan antas å kunne overføres med matvarer, eller som er basillebærere må ikke være beskjeftiget på steder hvor matvarer håndteres. Heller ikke personer som bor sammen med eller har stadig samkvem med en der har sånn sykdom eller er basillebærer, uten dertil å ha skriftlig tillatelse fra stadsfysikus. Helsrerådet kan ved begrunnet mistanke forlange at personer på sånne steder undersøkes og skaffer legeattest.

Personer som lider av synbar hudsykdom, av stinkende eller av væskende sykdom, må straks behandles av lege og ikke ha personlig befatning med til salg bestemte levnets- og nytelsesmidler eller med servering på offentlige steder uten skriftlig tillatelse fra stadsfysikus.

§ 28.

1. Hver arbeidsgiver i sånne bedrifter som foran nevnt har plikt til straks å melde til stadsfysikus, når det kommer til hans kunnskap at det i virksomheten forekommer sykdomstilfelle av foran nevnte slags.

2. Havarerte næringsmidler må ikke selges uten at helsrerådets samtykke på forhånd er innhentet.

§ 29. Helsrerådet kan pålegge dampskipsekspeditorer å holde trerister på kaiene og i pakkbodene for å hindre at matvarer i sekker blir tilsølt og eventuelt bederva.

Kap. 9. Slakterier.

§ 30.

1. Slakterier med tilhørende rom skal ved nyinnredning, ved overgang til ny innehaver, eller når bedriften gjenopp-tas etter å ha vært nedlagt et år, på forhånd skriftlig meldes til og godkjennes av helserådet, som skal forelegges tegningen til lokalene og disses innredning.

2. Slakteriets golv må ligge over omliggende terreng. Det må være minst 20 m² og minst 3,5 meter bredt. Rommets høyde må være minst 3 meter. Lokalet skal i alle tilfelle være av sånn størrelse at slaktingen i forhold til bedriftens størrelse kan foregå på en etter helserådets skjønn forsvarlig måte.

- 3 oktbr. 3. I slakterier skal golvet være av stålpusset sement eller annet dermed jamngodt, for fuktighet ugjennomtrengelig, glatt materiale. Tak og vegger skal være murpusset og oljemalt i lyse farger. Golvet skal ha lett og tilstrekkelig avløp til reglementert kloakksluk.

Slakterier skal ha en effektiv vindusflate minst lik $\frac{1}{10}$ av golvarealet og tilstrekkelig og hensiktsmessig anbrakt elektrisk belysning.

Det skal være hel, tett murvegg mellom slakteri og fjøs, stall, kokerom og redskapsrom.

4. Bestemmelsene i 2 og 3 punkt skal gjelde for heretter ny-opprettede slakterier og for eldre, når de skifter innehaver, ominnres eller gjenopptas etter å ha vært nedlagt 1 år.

5. Hvert slakteri skal være forsynt med vannledning og spyleslange av tilstrekkelig lengde samt med vask for håndvask, såpe og reine håndklær.

Det må være tilstrekkelig og godkjent ventilasjon.

Kroker og innretninger til opphenging av slagt skal være anbrakt slik at slaktet ikke berører veggen. Krokene skal være av rustfritt metall.

6. Arbeidsbordene skal være belagt med polert eller slepet, ikke porøs stein, metall (ikke sink eller galvanisert jern) eller annet for fuktighet ugjennomtrengelig, glatt stoff av liknende slags.

7. Det er forbudt å tømme og rense mager og tarmer i rom hvor kjøtt oppbevares. Innholdet av mager og tarmer og annet avfall skal — unntatt når helserådet tillater annen framgangsmåte — tømmes i sånne beholdere som helserådet måtte påby. Beholderne skal tømmes så ofte, at det ikke utbres stank til omgivelsene, og minst en gang om uken. Etter tømningen skal beholderne reingjøres. De må ikke ha plass inne i selve slakteriet.

Bein, blod, huder og talg må ikke oppbevares i slakterrommet. Denslags skal hver dag fjernes derfra ved arbeidets slutt.

8. Blodet skal reinsligst mulig oppsamles i dertil bestemte reine, fortinnede kar eller kar av aluminium, av aluminiumslegeringer eller annet av helserådet godkjent materiale.

Blod må ikke tømmes i kloakker.

9. Under kjøttets stiving skal det være god gjennomtrekk.

10. Slakterier med dertil hørende rom, inventar og redskaper skal alltid holdes ordentlig reine.

Vegger og tak skal hovedreingjøres minst en gang årlig.

De som arbeider i slakteriet skal iaktta størst mulig

reinslighet. De skal under arbeidet være iført en hensiktsmessig beskyttelsesdrakt av vaskbart tøy. Denne skal bare brukes under arbeidet i slakteriet og byttes rein minst 2 ganger i uken.

11. Tobakksrøyking er forbudt i slakteriet.

Kap. 10. Pølsemakerier.

(Se næringsmiddeloven av 19 mai 1933 med tilhørende administrative forskrifter, spesielt forskriftene om kjøtt og kjøttvarer; jfr. tillegget til slutt.)

§ 31.

1. Det eller de rom hvor kjøttet oppskjæres eller hakkes eller hvor pølsene blir stoppet må så vidt mulig ikke inneholde driftsmaskiner (elektriske unntatt), kokepanne og røkeovn.

2. Golvet i disse rom skal utføres i stålpusset sement, glatte fliser eller annet av helserådet godkjent materiale og skal ha lett avløp for vann til reglementert kloakksluk.

Veggene og tak skal være glatt uten åpne fuger eller sprekker og oljemalt i lyse farger.

Vinduenes effektive lysflate skal være minst $\frac{1}{10}$ av golvflaten.

3. De rom hvor dampkjel, maskiner, kokepanne og røkeovn finnes må ha faste, jevne vegger og tak og sementpusset golv med godt fall til reglementert kloakksluk.

4. Bestemmelsene i foranstående punkter kommer til anvendelse på nyinnredede anlegg og på eldre forretninger, når disse skifter innehaver, når lokalene gjennomgår større reparasjoner eller forandringer eller når de gjenopptas etter å ha vært nedlagt 1 — et — år.

5. Alle rom skal ha tilstrekkelig og hensiktsmessig anordnet elektrisk belysning og ha tilstrekkelig og godkjent ventilasjon.

6. Arbeidsbordene skal være belagt med plater av polert eller slepen, ikke porøs stein eller av et annet likt ugjenomtrengelig, glatt stoff (ikke sink eller galvanisert jern) godkjent av helserådet.

Spekefjelene skal være uten sprekker og ikke opphakede. Hoggestabber for kjøtt skal være av hardt tre.

7. Golvet i arbeidsrommene må avspyles og reingjøres minst en gang om dagen, i hvert fall etter arbeidets slutt. Tak må reingjøres (eller hvittes) minst hvert halvår, veggene minst hvert fjerdingår. Ellers hvis og hvor det er synlig smuss på veggene.

8. Alle ved bedriften benyttede redskaper, så som border, hoggestabber, kjøttthakkemaskiner, pølsesprøyter, kniver, kokepanner m. m. skal omhyggelig reingjøres hver gang de har vært brukt.

- 3 oktbr. 9. I pølsemakerier skal være innlagt vann, elektrisk, selv-fyllende varmtvannsbeholder, eller annen godkjent varmtvannsbeholder, håndvask av porselen eller emaljert jern eller liknende, såpe, neglebørste og reine håndklær i tilstrekkelig antall samt utslagsvask. Likeså spyleslange.
10. Kjøttet til ferske pølser samt til kjøttdeig skal være godt, friskt og kontrollert.
11. Arbeiderne skal under arbeidet være iført egen, hvit vaskbar drakt (hodebedekning, forkle med brystsmekke eller bluse eller kappe) som benyttes bare i pølsemakeriet og som byttes reine minst 2 ganger i uken. Ermene skal brettes opp før arbeidet påbegynnes. Arbeiderne skal vaske sine hender og forarmer før de begynner arbeidet og i det hele iaktta størst mulig reinslighet. Hendene skal alltid vaskes umiddelbart etter besøk på klosettet eller pissoir.
12. Tobakksrøyking og spyting i pølsemakeriet er ikke tillatt.
13. Kull, sagflis og annet brensel må ikke oppbevares i pølsemakeriet i større mengde enn det tiltrengs for en dag og må oppbevares i egne beholdere. Gjenstander som er bedriften uvedkommende eller som kan hindre omhyggelig reinhold eller frembringe støv og stank skal fjernes fra pølsemakeriet og de til dette hørende rom.
14. Bein og avfall som tarmrester, slintrer, bederva varer og liknende samt aske skal samles i dertil bestemte tette beholdere av galvanisert jern med tett lokk og skal bringes bort fra pølsemakeriet med tilliggende rom fra 1 oktober til 1 mai minst 2 ganger ukentlig, fra 1 mai til 1 oktober minst hver annen dag og i ethvert fall så snart de forårsaker lukt. Beholderne reingjøres etterpå. Helse-rådet kan bestemme beholdernes form, størrelse og plassering.

Kap. 11. Kjøttutsalg.

§ 32.

1. Kjøttutsalg skal i alminnelighet ha en golvflate av minst 15 m² og et lager på minst 10 m² golvflate. Det skal ha egen inngang fra gaten og ikke stå i forbindelse med rom som ikke hører forretningen til.
2. Tak, vegger og golv skal ha en glatt overflate uten fuger eller sprekker. Golvet utafor disken skal belegges med fliser eller et dermed jamngodt materiale og innafor disken helst med ekeplanker eller ekestav.

Veggene skal opp til en høyde av 1,5 m være belagt med glaserte veggfliser. Veggene for øvrig og taket skal være oljemalte i lyse farger.

3. I kjøttutsalg må det kun være det antall reoler eller hyller 3 oktbr. som er nødvendig for varenes utstilling og oppbevaring. Fra diskens bunn til golvet bør det være en avstand av minst 20 cm. Disk og bord hvorpå kjøtt og kjøttvarer utstilles eller legges, skal være belagt med plater av polert eller slepen, ikke porøs, stein, tykt glass eller et annet likt ugjennomtrengelig, glatt, av helserådet godkjent stoff (ikke sink eller galvanisert jern).
4. Ovennevnte bestemmelser skal gjelde for heretter nyinnredede kjøttutsalg og for eldre, når disse ominnres, skifter innehaver eller gjenopptas etter å ha vært nedlagt et år.
5. Stang og kroker som kjøtt henges i skal være av rustfritt metall og skal anbringes således at det opphengte kjøtt ikke berører veggen. Stabbe eller krakk, hvor kjøttet opphugges, skal være av hardt tre.
Det må anbringes diskvern etter helserådets bestemmelse.
Det må være innlagt vask, elektrisk selvfylende varmtvannsbeholder, eller annen godkjent varmtvannsbeholder, vask for håndvask med avløp og vannlås, oppvaskkum og i et til selve kjøttutsalget støtende rom utslagsvask. Rommene må ha tilstrekkelig og godkjent ventilasjon.
Helsrådet kan kreve iskasse eller avkjølingsrom.
6. Det må kun selges kjøtt, flesk og derav tilberedte matvarer fra kontrollerte og stemplede dyreskrotter.
Blod og blodmat må ikke selges eller avhendes før slaktet er kontrollert og godkjent.
7. I kjøttutsalg må varene være utstilt slik at kjøperne lett kan overse dem. Ved iøynefallende plakater skal det forbys publikum å berøre andre varer enn dem som de selv har kjøpt. Betjeningen bør ikke berøre oppskjær med hendene etterat det er oppskåret.
8. Kjøtt, flesk og derav tilberedte varer som falbys, skal best mulig beskyttes mot fluer. Helsrådet kan kreve at utsalget med tilhørende rom gjøres rottesikre.
9. Disker, bord, vekter, mål, kniver, sager, økser og liknende skal vaskes minst en gang daglig, iallfall om aftenen, golvet hver aften, dører, vinduer og veggfliser minst hver uke, veggene for øvrig og taket minst hvert halvår. Under storvask må kjøtt, flesk og kjøttvarer være flyttet ut av vedkommende rom.
10. Bein og avfall skal ikke kastes på golvet, men samles i en dertil bestemt beholder som skal tømmes og renses godt hver dag. Bein og avfall skal ellers behandles som under punkt 14 om pølsemakerier bestemt.

- 3 oktbr. 11. Kjøtt og flesk må ikke uthenges eller utstilles utafor utsalgsstedene eller andre steder hvor de er utsatt for støv og stank. Heller ikke selges fra åpne plasser, portrom, gårdsrom eller liknende steder.

Helserådet kan dog inntil videre og på nærmere vilkår tillate salg fra åpne torgboder. Fra slike steder må kjøttdeig og medisterdeig kun selges i helt innpakte porsjoner, som er avveiet før utsalget åpnes.

12. De i bedriften beskjeftigede personer skal være iført hodebedekning, forkle med brystsmekke og forermer eller helst bluse eller kappe av hvitt vaskbart tøy, som skal skiftes reine minst 2 ganger i uken og ikke må brukes utafor bedriftens rom.

13. Gårdsplass og portrom skal i gårder hvor pølsemakeri eller kjøttutvalg drives, gis en fast jamn overflate ved å asfalteres, sementeres eller på annen dermed jamngod måte samt gis raskt avløp til kloakksluk.

14. Salteriroms tak, vegger og golv må gis en fast, glatt og tett overflate.

Salterirommene må forsynes med avløp til reglementert kloakksluk. De skal ha tilstrekkelig naturlig og kunstig belysning.

Saltekummer, baljer og liknende beholdere skal omhyggelig reingjøres med kokende vann hver gang de tømmes.

Kap. 12. *Delikatesse- og fiskematforretninger.*

(Se næringsmiddeloven av 19 mai 1933 med administrative forskrifter; jfr. tillegget tilslutt.)

§ 33.

1. Delikatesseutsalg og fiskematforretninger må, før de tas i bruk, meldes skriftlig til og godkjennes av helserådet.

Dette gjelder også når eldre utvalg skifter innehaver eller nyinnres, eller når det gjenopptas etter å ha vært nedlagt 1 — et — år.

2. Foruten selve utsalgsrommet må det, hvis varene tilberes på stedet, dessuten finnes kjøkken, oppbevaringsrom for matvarer (i tilfelle spiskammer eller kjøleskap) og eventuelt tilberedningsrom. Hvor varene mottas ferdiglavede må det være et oppbevaringsrom.

Helserådet kan påby at det i sånn forretning skal være godkjent iskasse eller avkjølingsrom.

3. Utsalgsrommet skal ha en golvflate av minst 15 m² og ha egen inngang fra gaten. Tak, vegger og golv skal ha en glatt overflate uten åpne fuger eller sprekker. Golvet utafor disken skal belegges med fliser eller et annet jamn-

godt, av helserådet godkjent materiale og innafor disken 3 oktbr. helst med ekeplanker eller ekestav.

Veggene og taket oljemalet i lyse farger.

Disken skal være belagt med plater av polert eller slepen, ikke porøs stein, tykt glass eller et annet likså ugjennomtrengelig stoff (ikke sink eller galvanisert jern). Fra diskens bunn til golvet bør være en avstand av minst 20 cm. Disken innres med ferrest mulig skuffer.

4. I utsalget må i passe høyde over golvet og innafor disken innres et innelukt skap med glassdør hvor utildekt smør, overskåret ost, smørbrød, pålegg og liknende oppbevares. Slike varer kan også oppbevares i lukte glasskasser på disken eller andre steder.

Hvor det kun finnes utsalgssted skal det innstilleres godkjent oppvaskkum, utslagsvask og elektrisk selvfyllende varmtvannsbeholder, eller annen godkjent varmtvannsbeholder.

5. Kjøkken og tilberedningsrom skal ha en golvflate av henholdsvis minst 10 og 6 m². Golvet i begge rom skal være helt og tett. Hvor helserådet finner det nødvendig skal golvet være vanntett og med avløp til kloakk. Det må installeres godkjent oppvaskkum samt fajansekum for reingjøring av mat, dessuten utslagsvask og elektrisk selvfyllende varmtvannsbeholder eller annen godkjent varmtvannsbeholder. Benkene innres kun med åpne hyller belagt med aluminiumsplater eller annet av helserådet godkjent materiale. Veggene skal være oljemalte i lyse farger. Border og benker må ikke gjøres naglfaste.
6. Oppbevaringsrommet — spiskammeret — skal ha hele, glatte vegger og være oljemalte i lyse farger. Golvet må være jevnt og tett.

7. Taket i samtlige rom må være helt, tett og oljemalt.

Helserådet kan kreve at rommene gjøres rottesikre.

Samtlige rom må være forsynt med godkjent ventilasjon (tilførsel av frisk og avtrekk for bederva luft).

Fluening for vinduer som for ventiler anbringes hvor nødvendig.

8. I utsalgene må bare forhandles tilberedte kjøtt-, flesk-, blod- og fiskevarer og dessuten smør, ost, brødvarer og mineralvann.

Varene må være beskyttet mot publikum, fluer og støv. Utstilling av utildekte varer på diskvern eller i vindu er ikke tillatt.

9. Det må ikke benyttes emaljerte kjølerer.

- 3 oktbr. 10. Lokalene og alt inventar skal holdes omhyggelig reine og i god stand. Røre-, oppskjær- og hakkemaskiner må nøye reingjøres etter bruken.

Det daglige reinhold foretas om aftenen etter endt handel. Tørrfeiling er ikke tilatt. Avstøving foretas med fuktig klut. Hovedreingjøring foretas minst 2 ganger om året.

Golvtepper tillates ikke. Det må ikke benyttes petroleumsovn eller liknende til oppvarming.

Katter, hunder eller andre husdyr må ikke ha tilhold i forretningen.

Reinslighet med person og klededrakt må iakttas. Det kreves vask for håndvask med avløp og vannlås og at såpe og reine håndklær er til stede. Samtlige i utsalget og med tilberedningen beskjefligede personer skal ha hodebekledning og arbeidsdrakt av hvitt, vaskbart tøy som skiftes minst 2 ganger i uken. Arbeidsdrakten må bare benyttes på stedet.

Det kan påbys garderobeskap for betjeningen.

Kap. 13. *Transport av næringsmidler.*

§ 34.

1. Kjøtt, kjøttvarer, flesk, fiskemat og delikatesser må under transport til, fra eller innen byen være således tildekt at varene ikke utsettes for støv eller annen urenslighet eller for påvirkning av sol, rein eller annet som kan gjøre dem mindre tjenlig til menneskeføde.

Under transport skal så vel vognens bunn som dyreskrottene være dekt med reint, hvitt klede, «kjøttlaken», og over det hele festes rein, luktfri presenning. Kjøttet må ikke pålesses slik at deler derav kommer utafor vognkanten eller skvettbrettet.

2. Til transporten skal anvendes reine, hensiktsmessige kjøretøyer, som ikke samtidig brukes til transport av sårne stoffer som kan skade eller forringe varen på noen måte. Helserådet kan påby spesielle lukte vogner.

Hvis helserådet finner et transportmiddel for matvarer uhygienisk, kan vedkommende transportmiddel forbys eller kreves forandret, så transporten kan foregå betryggende.

3. Forsendes slaktet i grind eller kasse, skal selve slaktet først være helt innpakket i reint sterkt papir eller i reint, hvitt, vaskbart tøy.

4. Blod skal transporteres i fortinnede kar eller annet av 3 oktbr. helserådet godkjent materiale. Karene skal ha tilsluttende lokk.
5. Ved ombringning til kunder, filialer eller liknende skal varene være solid innpakket i reint papir.

Kap. 14. *Handel med fisk og hvalkjøtt.*

§ 35.

1. Handel med fersk, røket, saltet eller lutet fisk til alminnelig husholdningsbruk skal være underlagt helserådets kontroll og bestemmelser både ved salg fra båt, ved kaiene, på torg og fra andre utsalgssteder.
2. I tiden fra 1 mai til 1 oktober skal all død fisk unntatt laks, ørret, makrell, pale (mort) og sild være bløgget og sløyet før den torgføres eller føres til fiskeutsalg.
3. Fiskeutsalg må ikke foregå fra portrom, gårds plasser eller på andre åpne plasser enn byens torg.
4. Helserådet kan påby at lokalene for øyemed som foran nevnt skal ha golv av betong eller et annet like tjenlig, av helserådet godkjent materiale med hulkil langs veggen og med godt fall til kloakksluk. Likeså at vegger og tak skal være glatte uten fuger eller sprekker og være oljemalt i lyse farger, og at disk og bord skal dekkles av polert eller slepen, ikke porøs stein eller metall (ikke sink eller galvanisert jern) eller annet like tjenlig materiale.
5. Utsalgsstedene skal ha egen inngang fra gaten.
6. Lagerrom til sånn forretning kan kreves forsynt med sementert eller liknende golv med fall til kloakksluk. Likeså at vegger og tak er sementpusset og glatt.

§ 36.

1. Lokalet skal holdes reint og fritt for stank. Alt avfall skal oppsamles i lukte beholdere av jern eller av et annet av helserådet godkjent materiale. Beholderne skal være forsynt med tettsluttende lokk og skal tømmes så ofte at det ikke oppstår stank. De skal reingjøres omhyggelig minst en gang daglig.

Kasser, tønner og alle kjøreler reingjøres så snart de er tømte, veker og andre redskaper minst en gang daglig.

Helserådet kan påby godkjent iskasse eller avkjølingsrom.

2. Salg av hvalkjøtt må i fiskeutsalg bare foregå fra en særskilt plass således at det er adskilt fra den alminnelige fiskehandel.

- 3 oktbr. 3. Hvalkjøtt til menneskeføde må bare bestå av ferskt, friskt kjøtt eller kjøtt som er frosset i helt frisk tilstand hvor alt fett og spekk er fjernet på forhånd.

Til transport må bare anvendes helt reine kasser med hensiktsmessig lokk.

4. I utsalgsstedene må kassene aldri settes direkte på golvet. Hvalkjøtt i større porsjoner enn 20 kg skal oppbevares i iskasse eller kjølerom.

Disken hvor kjøttet skjæres må være av tett og ugjenomtrengelig materiale (ikke sink eller galvanisert jern). Redskapene som anvendes må bare brukes til hvalkjøttet.

Kap. 15. *Torghandel.*

§ 37.

1. På åpent torg må av fødevarer ikke selges annet enn fisk (dog ikke røkelaks) uflådd fjærfe, småvilt, frukt, bær, grønnsaker, poteter, egg samt ost som er torgført i avveide og innpakte stykker.
2. Av slaktet fjærfe som torgføres i tiden mellom 1 april og 30 september, må tarmene være tatt ut.

Harer tillates ikke torgført uten at innmaten er fjernet.

3. Matvarer som selges fra torg, skal best mulig beskyttes mot forurensning.

Bær må ikke øses opp i målene med fingrene, men med hensiktsmessig redskap.

Bord, vekt og måleredskaper skal holdes reine.

4. I portrom, på gårdsplasser eller andre åpne plasser enn torg må ikke uten helserådets tillatelse foregå salg av levnettsmidler.

Kap. 16. *Bakerier og konditorier.*

(Se næringsmiddeloven av 19 mai 1933 med administrative forskrifter; jfr. tillegget tilslutt.)

§ 38.

1. Når det nedenfor nevnes bakeri menes dermed bakeri og konditori.
2. Bakeri med tilhørende rom må ikke innres, ominnres eller tas i bruk, uten etter forutgående skriftlig melding til og godkjenning av helserådet. Det samme gjelder når bakeriet tas i bruk etter å ha vært nedlagt 1 år eller når det går over til ny innehaver.
3. Bakerier skal ha stålpusset golv. Vegger og tak skal være glatte, uten fuger og sprekker, og skal være oljemalte i lyse farger.

Det skal være et rom hvor arbeiderne skal henge fra seg sine gangklær og iføre seg sine bakerdrakter. Rommet skal være lyst og godt ventilert. 3 oktbr.

4. Bakeribedriften uvedkommende ting, som kan samle støv eller forårsake stank i arbeidsrommene eller hindre disses reingjøring, må ikke finnes i bakeriet eller de rom, som står i åpen forbindelse med dette.
5. Bakerilokalene skal være forsynt med god ventilasjon. Det skal være god naturlig og kunstig belysning i alle rom. Vinduer og lamper skal alltid holdes reine.
6. Hele bakeriet med tilhørende rom skal holdes reint. Golvene skal reingjøres hver dag etter endt arbeid enten ved omhyggelig skraping eller ved ordentlig vasking. Benyttes skraping til daglig, må golvene 2 ganger om uken vaskes ordentlig. Dører og vinduskarmer vaskes minst en gang om uken. Hovedreingjøring foretas 2 ganger om året, tak og vegger må da hvittes hvis de ikke er malt. Maskiner, trau, bord, hyller og andre gjenstander som benyttes under bakingen, må alltid holdes omhyggelig reine.

Strykevisker må hver dag reingjøres i kokende vann. Strykevisker må ikke uten i forveien å være reingjorte i kokende vann benyttes til forskjellige stoffer. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk, må kun tillages for dagens behov.

Smør, melk og andre stoffer som benyttes til fremstilling av bakverk må oppbevares i reine, vel tildekte beholdere. Glassur eller fortinning i sånne beholdere må være hel.

Melsekker må avbørstes og renses omhyggelig før de bringes inn i bakeriet og tømmes i trauet.

7. Hvor bakerovner, damp eller vannkjeler fyres gjennom ilegg i bakerrommet, skal det ikke i disse innbringes mer brensel enn nødvendig for dagen. Kull og koks skal oppbevares i særskilte beholdere. Aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet.
8. I bakeriene skal det foruten alminnelig utslagsvask være vask av porselen eller emaljert jern med vannlås under vannspring, elektrisk selvfyllende varmtvannsbeholder, eller annen godkjent varmtvannsbeholder, såpe, neglebørste og håndklær. Hver arbeider skal få utlevert minst et reint håndklær pr. uke. Håndklærne skal være ordentlig opphengt i nærheten av vaskestedet.
9. Under arbeidet skal det gjennomføres størst mulig reinslighet. Arbeiderne skal være iført en hvit, vaskbar bakerdrakt med hodebedekning. Denne drakt skal kun brukes i

3 oktbr. bakeriets lokaler. Den skiftes rein minst 2 ganger om uken.

Kvinnelig betjening i utsalgene skal ha håret dekt med hvitt, rein kappe eller festet med hvitt, reint pannebånd. Arbeiderne skal vaske sine hender og forarmer og børste sine negler før og etter deiglagingen og ellers før de begynner annet bakerarbeid i bakeriet.

Tøy eller sekker som i bakeriet brukes til å tildekke bakervarer, skal alltid holdes reine. Brød må avkjøles i rom hvor det ikke utsettes for støv eller forurensning.

Bakeriet og alt inventar skal være vel vedlikeholdt.

10. Bruk av tobakk under enhver form er forbudt under arbeidet. Oppslag herom og om at spyting på golvet er forbudt, skal på iøynefallende sted opphenges i lokalet.
11. Til hvert bakeri skal det etter helserådets bestemmelse være et tilstrekkelig antall vel vedlikeholdte og vel reinholdte klosetter, hvor det alltid skal finnes klosettpapir.

Etter besøk på klosettet skal arbeiderne vaske sine hender.

12. Bakeriets rom og utsalget må ikke ved dør eller annen åpning stå i forbindelse med sove- eller annet beboelsesrom. Med hensyn til sykdom blant arbeiderne og betjening vises til de alminnelige bestemmelser i kapitel 8.
13. I utsalget bør kaker og wienerbrød og liknende tas med spade eller klype.

Penger må ikke legges på papir som skal brukes til innpakning. Fingrene må ikke vetes i munnen for å få fatt i innpakkingspapir.

Helserådet kan påby at brød alltid utleveres innpakket.

Bakervarer som ombringes i byen skal transporteres i reine, godt tildekte korgar eller i kasser, eller i helt innelukte vel reinholdte kjøretøyer. I siste tilfelle skal hvert enkelt brød være innpakket og mindre bakervarer pakket slik at de ikke direkte må berøres av kjørerens eller led-sagerens fingre.

Bakervarer som sendes ut i distriktene, skal sendes i tette, reine kasser av høvlede og pløyde bord med hengslet, overfalset, tett lokk.

Kap. 17. Mineralvannfabrikker.

(Se næringsmiddeloven av 19 mai 1933 med administrative forskrifter; jfr. tillegget tilslutt.)

§ 39.

1. Lokaler som aktes benyttet til brus- eller mineralvannfremstilling, skal på forhånd skriftlig meldes til og godkjennes av helserådet. Det samme gjelder når lokalene

- ominnres, skifter innehaver eller når bedriften gjenopptas 3 oktbr. etter å ha vært nedlagt et år.
2. Lokalene skal være lyse og luftige, ha tilstrekkelig fri arbeidsplass og særskilte rom for oppbevaring av kasser, flasker og andre til fabrikasjonen hørende bruksgjenstander. Det skal være glattpusset betonggolv med fall og avløp til kloak og reglementert kloakksluk. Tak og vegger skal være glatte, uten sprekker eller fuger og lett å holde reine og være oljemalt i lyse farger.
 3. Det skal forefinnes tilstrekkelige apparater for en betryggende reingjøring av flaskene. Som sånne forlanges apparater til koking av tilstrekkelig skyllevann, koster til mekanisk rensning av flaskene, minst 2 tilstrekkelig rommelige vasker, den ene for varmt sodavann, den annen for gjennomstrømmende vann og bruse.
 4. Det skal være god naturlig og kunstig belysning. Særlig skal arbeidsrommet over skyllevaskene være godt opplyst.
 5. Alle til fabrikasjonen benyttede ingredienser, skal oppbevares i reine, tette kar med tette lokk og henstillet på hyller eller i skap i arbeidsrommet.
 6. Lokalene og inventaret skal til hver tid holdes reine og i god stand. Hovedreingjøring skal foretas minst en gang om året.
 7. Med hensyn til sykdomsforhold blir de bestemmelser å iaktta som finnes i de alminnelige bestemmelser i kapitlet «Tilsyn med næringsmidler».

Kap. 18. Verksteder og bedrifter.

Alminnelige forskrifter.

§ 40.

1. Arbeidsrom og verkstedslokaler av alle slags utafor det private hjem er underlagt helserådets tilsyn og de bestemmelser det måtte fatte for å hindre sanitære misligheter. Hvis påbudene ikke etterkommes, kan bedriften forbyes inntil manglene er rettet. Finnes forholdene i særlig grad mislige eller særlig betenkelige for arbeidernes sunnhet på grunn av beliggenhet, lysforhold eller av liknende art eller på grunn av arbeidets art, kan helserådet hvis manglene ikke kan rettes, forlange lokalene rømmet, dog ikke med kortere frist enn 1 — et — år. Arbeids- og verkstedslokalene skal når som helst kunne inspiseres av helserådet, stadsfysikus eller noen av helserådet eller stadsfysikus i øyemedet utsendt person.
2. I arbeidsrom må det som regel ikke være beskjeftiget flere arbeidere enn at det på hver arbeider kommer minst 10 m³ luft. Dette krav er dog avhengig av ventilasjonen og av

3 oktbr. arbeidets art. Golv skal som regel vaskes minst en gang om uken. Hvor arbeidet medfører avfall, skal det feies hver aften etter forutgående fukting av golvet. Hovedreingjering må som regel utføres 1 gang om året.

Kalkede eller gipsede vegger og tak skal hvittes minst en gang om året.

3. Verksteder må ikke uten helserådets tillatelse benyttes til soverom eller til å bo i. I hvert arbeidsrom eller verkstedslokale er helserådet berettiget til å kreve anbrakt den ventilasjon som finnes påkrevd etter bedriftens art.

4. Hvor helserådet finner det påkrevd skal det i verksted og arbeidsrom være innlagt vann og vask for håndvask og finnes såpe, neglebørster og reine håndklær.

5. Hvor det er beskjeftiget mer enn 10 personer i en bedrift, skal det være særskilt klosett for kvinner og menn.

6. Spyting på golvet er ikke tillatt. Er spyttebakker nødvendige, må de være av hensiktsmessig form og lett å holde reine. De skal reingjøres hver dag.

7. Gjenstander som er bedriften uvedkommende og som kan hindre et godt reinhold eller frembringer sjenerende støv eller stank eller liknende, må ikke oppbevares i verkstedet. Kul og annet brensel skal oppbevares i særskilte kasser eller bokser. Aske og annet avfall skal hver dag bringes ut av verkstedet.

8. Helserådet kan bestemme at et eksemplar av forskriftene skal oppslåes i hvert verksted med angivelse av kubikkinnhold og tillatte antall arbeidere.

Bytter bedriften lokale, må dette meldes til helserådet.

9. Helserådet kan for de enkelte bedrifter i hvert enkelt tilfelle fastsette sånne regler for reinhold, romforhold, utlufting m. m., samt forsåvidt bedriftens særlige art krever det, også for innredning og drift som helserådet anser nødvendig for å forebygge sanitære misligheter.

Kap. 19. Barberstuer og friserforretninger.

§ 41.

1. Før et lokale tas i bruk til dame- eller herrefrisersalong, må det være godkjent av helserådet. Søknad om godkjenning må på forhånd sendes inn. Det samme gjelder flytting eller større forandring av bedrift som alt er i gang eller ved overgang til ny innehaver.

2. Hvert lokale (rom) som tillates tatt i bruk til dame- eller herrefrisersalong, bør ha en golvflate av minst 16 m².

3. I dame- eller herrefrisersalong med tilhørende rom må ikke oppbevares gjenstander som ikke vedkommer bedriften eller som kan hindre reinhold, utbre stank eller lik-

nende. Lokalene og inventar må holdes omhyggelig reine 3 oktbr. og i ordentlig stand. Hår, såpeskum, papir, bomull og brukt tøy bringes bort etter hvert. Så vel reine som skitne servietter, frottékluter, kapper og håndklær m. m. må oppbevares på hensiktsmessige og dertil bestemte steder.

4. Hovedreingjøring av dame- og herrefrisersalonger med tilstøtende rom skal foretas minst 2 ganger om året. Golvet skal vaskes minst en gang daglig. Bord, stoler, konsoler, hyller og liknende skal hver dag avtørres med en fuktig klut.

5. Lokalene må være godt ventilerte, så det til stadighet er frisk luft i dem.

6. Betjeningen skal iaktta omhyggelig personlig reinslighet og bør vaske hendene før behandlingen av hver kunde. Under arbeidet skal de være iført rein, hvit jakke eller frakk som skal skiftes rein minst 2 ganger ukentlig. Det er forbudt betjeningen å røyke i arbeidstiden. Personer som lider av smittsom sykdom, herunder innbefattet smittsom hudsykdom, eller av sår eller byller på hendene, må ikke beskjefliges i dame- eller herrefrisersalong.

7. Ved barbering må det for hver kunde brukes reinvasket serviett og reint dekke over nakkeputen. Brukes frottékluter, må disse alltid være reinvasket og til stede i et tilstrekkelig antall og behandles på samme måte som bestemt for servietter. Servietter, frottékluter og håndklær skal etter bruken vaskes og kokes og tørres godt på reint, luftig sted. Servietter og håndklær rulles eller strykes.

8. Barbervannet må tappes eller helles i barberskålen (koppen), som renses i kokende vann mellom hver barbering. Hvis ikke vedkommende kunde medbringer egen barberkost kan sånn bare anvendes til oppskumming av såpen, og innsåping må i så tilfelle foregå med hånden. Barberkosten skal etter hver kunde grundig reingjøres i kokende vann.

9. Maskinbørster og felles pudderkvast må ikke brukes. Istedenfor pudderkvast kan brukes en klype rensset bomull eller liknende som bare anvendes 1 gang. Alunstift i fyrstikkformat kan benyttes. Hvis alunstein brukes må den skylles rein straks den er brukt; eller det brukes pulverisert brent alun på litt rensset bomul eller liknende som brukes bare en gang. Pudder må oppbevares i beholder med lokk.

10. Ved klipping må det mellom halsen og kappen anvendes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt, som bare brukes en gang. Kappen skal alltid være rein og fri for hår.

- 3 oktbr. 11. Gas-strimler og pakninger for permanentkrøll må ikke brukes om igjen.
12. Det skal være et tilstrekkelig antall hår- og nakkebørster, så hver kunde får reine børster.
13. Alle redskaper må omhyggelig reingjøres før de tas i bruk til ny kunde. Klippemaskiner, sakser, kniver og vikle-pinner for permanentapparater kokes, flamberes, eller reingjøres på annen av helserådet godkjent måte. Kammer og børster renses i salmiakkspiritus og vann (25 à 30 dråper i 200 à 300 gram vann), eller på annen av helse-rådet godkjent måte. Kammer bør oppbevares i høye glass med lokk og fylt med forannevnte blanding av salmiakkspiritus og vann.
14. Kunder med utslett eller mistenkelig håravfall som det kan være frykt for er smittsomt, må enten avvises, vises til lege eller betjenes med egne redskaper. Redskaper og annet som er brukt til slike kunder må grundig utkokes eller på annen måte betryggende desinfiseres straks etter bruken.
15. Plakat om disse forskrifter skal henges eller slås opp på et iøynefallende sted i hver dame- eller herrefriser-salong. Plakaten bør innrammes under glass.

Kap. 20. *Sunnhetsskadelige bedrifter.*

(Bygningslovens § 63. Bygningsvedtektenes § 10).

§ 42.

1. Når noen bedrift aktes satt i gang, som ved forurensning av luften eller på annen for sunnheten skadelig måte kan forulempe de omboende, eller ved hvilken stoffer behandles som kan være skadelig for arbeidernes sunnhet, skal planene for arbeidet på forhånd forelegges for helserådet. Finner dette at anlegget etter planene vil bli farlig eller skadelig for den almene sunnhet, må det ikke settes i verk før manglene er rettet på. Bedriften er underkastet helse-rådets kontroll og er forpliktet til å rette seg etter de forskrifter som helserådet måtte gi for å fjerne sanitære ulemper.
2. Hvert ildsted for utvikling av damp eller hvori forbrukes en større mengde brensel, skal være forsynt med tilstrekkelig høy skorsteinspipe etter helserådets bestemmelse og tillike være således innrettet, at fullstendig forbrenning såvidt mulig kan finne sted. Hvor det til opp-nåelse herav er nødvendig kan beste sort brensel og for-siktig fyring påbys.
3. Helserådet har rett til å kontrollere gjenstander som frembys til salg, og som i bruk kan bli farlige for helbre-

den, så som tøyer, tapeter, farvevarer, leketøy o. l. Finnes 3 oktbr. de å inneholde giftige bestanddeler, kan helserådet etter omstendighetene forby salget eller la dem bortskaffe eller tilintetgjøre eller uskadeliggjøre på annen vis på vedkommende selgers bekostning.

4. Tørring av fisk og fiskehoder og rygger skal kun foregå på steder som godkjennes av helserådet. Ellers må hoder og rygger som annet avfall fra fiskeribedriften snarest mulig og senest innen 48 timer være ført bort fra byen. Fiskeavfall må ikke kastes ut ved byens brygger eller innen havneområdet.

5. Bygning som oppføres ved sjøen må bare oppføres på fullt oppmurt eller oppfylt grunn. Helsrerådet kan tillate at pakkboder utafor indre havn oppføres på murpillarer på sånne betingelser som helserådet i hvert tilfelle oppstiller.

Kap. 21. Tjenerhold.

§ 43. Tjenere, arbeidsfolk, lærlinger eller betjenter som bor hos arbeidsgiveren skal skaffes tilstrekkelig varmt og tørt soverom som kan utluftes. Kvinner og menn skal ha særskilte rom uten gjennomgang fra det ene til det annet. Døren skal kunne låses.

Hver person skal ha egen seng.

Kap. 22. Smittsomme sykdommer. Dødsfall.

(Se sunnhetsloven av 16 mai 1860 og tuberkulose-loven av 8 mai 1900.)

§ 44.

1. Ved opptreden av sykdomstilfelle som det kan være grunn til å tro er av ondartet, smittsom beskaffenhet, har vedkommende husfar eller husbond plikt til straks å melde dette til lege i h. t. sunnhetslovens § 14. Likeså har han særlig ved smittsom sykdom og under epidemier ansvaret for renslighetsstellet i sin bolig.

2. Ved følgende smittsomme sykdommer:

A. Kolera, kopper, flekkfeber, nervefeber (tyfoidfeber og paratyfus), dysenteri, difteri, skarlagensfeber, poliomyelitt, encephalitis lethargica, epidemisk cerebrospinalmeningit, pest eller andre farlige sykdommer etter helserådets avgjørelse,

B. smittsom øyensykdom (trachom), skurv, skabb, herpes tonsurans, impetigo contagiosa (brennkopper),

C. meslinger og kikhoste

skal like overfor skolen iakttas følgende forholdsregler:

a. Barn som har noen av ovennevnte sykdommer nektes adgang til skolen. Skolen skal sende hjem hvert

3 oktbr.

barn som antas å lide av noen av disse sykdommer, og skriftlig anmode foreldre eller foresatte om å søke lege. Samtidig varsles skolelegen.

b. Er noen av de under A nevnte sykdommer opptrådt i en husstand, nektes foreløpig også de friske barn i vedkommende husstand adgang til skolen. Helserådet kan hvor det finner det påkrevd midlertidig forby samtlige i huset værende skolepliktige barn adgang til skolen.

c. Barn som har vært forbudt å søke skolen fordi der er eller nettopp har vært smittsom sykdom i hjemmet eller nærmeste omgivelser, får ikke adgang til skolen føre enn det for de under A nevnte sykdommer fremvises attest fra stadsfysikus eller fra den behandlende lege for, at sykdommen er opphørt og nødvendig desinfeksjon er foretatt, eller erklæring fra stadsfysikus om, at den syke er innlagt på sykehus eller tilfredsstillende isolert i hjemmet, at fornøden desinfeksjon av hjem og klær er foretatt og at en tid svarende til vedkommende sykdoms inkubasjonstid er forløpet siden den sist angrepne ble innlagt eller tilfredsstillende isolert i hjemmet.

For skarlagensfeber kan helserådet treffe særskilte bestemmelser.

Barn som har lidt av de under B nevnte sykdommer må for å kunne tilstedes adgang til skolen fremlegge attest fra den behandlende lege for å være helbredet.

Barn som har hatt meslinger, må ikke søke skolen før avskallingen er forbi, og barn med kikhoste ikke mens det er uttalt kikhosteanfall.

3. Foranstående bestemmelser gjelder også lærerpersonalet og skolens vaktmester, når smittsom sykdom er opptrådt i dissers hjem.

4. M. h. t. basillebærere forholdes i hvert enkelt tilfelle som det bestemmes av helserådet.

5. Transport av pasienter med noen av de under A nevnte sykdommer må kun foregå i byens syketransportvogner og ikke i kjøretøyer som tjener til almen benyttelse. Hvor dette allikevel har funnet sted ved feiltagelse, skal vedkommende kjøretøy desinfiseres således som stadsfysikus bestemmer.

6. Helserådet kan så lenge det anses nødvendig, forby at personer, i hvis husstand det opptrer akutt, smittsom sykdom, deltar i tilberedningen av eller handel med næringsmidler eller bruksgjenstander eller i håndverksdrift.

7. Hvert fartøy og hver båt som ligger innafor byens hamne- 3 oktbr.
områder, er med hensyn til reinslighet og sunnhetsforhold
underkastet byens helseregler og helserådets kontroll og
bestemmelser.

Når et fartøy kommer inn på hamnen med personer
med farlig smittsom sykdom eller som mistenkes for å
lide av sånn, eller med lik ombord, skal det straks gjøres
melding herom til hamnefogden eller hamnekontoret så
vidt mulig med angivelse av sykdommens art.

Såfremt sykdommen antas å være eller å ha vært av
epidemisk eller smittsom natur, skal hamnefogden eller
hamnekontoret straks melde det til stadsfysikus. Hverken
den syke eller andre må forlate fartøyet før sykdommens
art er konstatert og tillatelse er gitt av stadsfysikus.

Gang- eller sengkler som har vært brukt av syk med
smittsom sykdom må ikke bringes i land (f. eks. til vask)
uten tillatelse av stadsfysikus.

Tollbodens funksjonærer skal, når de kommer ombord,
gjøre skipets fører oppmerksom på disse bestemmelser.

Fartøy med smittsom sykdom skal gjennom hamnefog-
den anvises sin hamneplass av helserådet.

8. Helserådet kan forby salg eller annen overdragelse av
varer, som er kommet fra eller selges fra steder hvor det
forekommer tilfelle (derunder innbefattet basillebærere)
av smittsom sykdom, som kan utbres med varene.

9. Det er ikke tillatt at kvinne med syfilis i smittsom form
eller med venerisk sår tar plass som hushjelp.

Kvinne med gonoré skal ikke ha tjeneste som barne-
pike.

10. Hvis barn eller voksen fra fremmed kommune utsettes i
forpleining i Ålesund, skal det medfølge legeattest for at
vedkommende ikke lider av akutt, smittsom sykdom, at
sånn ikke har forekommet i den familie eller det hus hvor-
fra vedkommende kommer, eller i nærmeste grend i den
siste måned, og for at vedkommende ikke har venerisk
sykdom i smittsom form.

11. Lik av personer som er døde av smittsom sykdom utafor
byen må i tilfelle føres til byen i gjenloddet, tett metall-
kiste, som ikke tillates åpnet.

De samme forsiktighetsregler skal tas ved overføring
av sånt lik fra byen til annen kommune.

12. Hvor lik kan befryktes å gi anledning til utbredelse av
smitte, kan helserådet påby at det straks bringes til lik-
kapell.

13. Når en person som lider av tuberkulose i smittsom form
forandrer bopel, skal melding herom sendes stadsfysikus

3 oktbr. innen 8 dager etter flyttingen. Meldeplikten påhviler så vel den behandlende lege, hvis pasienten er under behandling, som den syke selv, eller hvis det gjelder barn, den sykes foreldre eller pleieforeldre eller den hvem barnet ellers måtte være betrodd, samt den fra hvem den syke flytter, hvis denne er vitende om sykdommens art.

For tjenestefolk har vedkommende husbond meldeplikt.

14. Ved innlegging i sykehus av hvert tilfelle av de i kapitel 2 under 2 A. nevnte sykdommer og ved opphøret av hvert sånt tilfelle, som måtte være blitt behandlet i hjemmet, blir sykeværelset — tilikemed seng og gangklær — å desinfisere på den av helserådet foreskrevne måte.
15. Etter dødsfall av smitteførende tuberkulose skal likeledes foretas desinfeksjon av bolig, seng og gangklær. Gjenstander, som ikke godt lar seg desinfisere, så som fillete tapeter, sengehalm, leketøy og liknende verdiløse ting, skal tilintetgjøres.
16. Det er forbudt å selge eller gi bort gang- og sengklær og andre gjenstander av hvert slags, som har vært brukt eller har henstått i hus eller rom hvor personer med smittsom sykdom har oppholdt seg, hvis gjenstandene ikke bevislig er desinfisert eller på annen måte betryggende reingjort.

§ 45. Hvert dødsfall eller alvorlig sykdomstilfelle som antas oppstått ved nytelse av giftige eller forfalskede nærings- eller nytelsesmidler eller ved bruken av forgiftede gjenstander, skal straks meldes helserådets ordfører med angivelse av den formodede årsak og andre fornødne opplysninger. Det samme gjelder om det påtreffes sanitære misligheter, som kan antas å stå i forbindelse med eller foranledige sykdom.

Hvert tilfelle av barselfeber skal likeledes straks meldes med oppgivende av vedkommende jordmors navn.

§ 46. Om hvert dødsfall som inntreffer innen byen eller på byens hamn, skal det, før begravelse kan finne sted, på fastsatt skjema skaffes erklæring fra lege som har synet liket.

Kap. 23. Andre sanitære forhold.

§ 47.

1. Bøker fra offentlige boksamlinger må ikke lånes ut til noen person som lider av akutt smittsom sykdom, eller til personer som tilhører husstand, innen hvilken sånn sykdom forekommer.

Hvis en person som har til låns bøker fra offentlig boksamling, blir angrepet av akutt smittsom sykdom eller sånn utbryter i den husstand han tilhører, skal boksamlingen gjøres oppmerksom herpå, og bøkene desinfiseres

før de bringes tilbake til boksamlingen og utlånes til 3 oktbr. andre.

2. Alle bøker i offentlig boksamling bør en gang årlig etter-
ses av den som forestår boksamlingen sammen med sunn-
hetsbetjenten eller en annen av helserådet oppnevnt per-
son. Særlig skitne og utbrukte bøker skal kasseres.
3. På skolene skal hver elev ha sitt skrivemateriell (penne-
skafter, blyanter, grifler og liknende) i eget med elevens
navn merkede Futteral. Futteralet med innhold må, hvis
det hører skolen til, ikke brukes av en annen elev, før det
er tilbørlig desinfisert.

Bøker fra smittede hjem skal tilintetgjøres hvis de ikke
kan desinfiseres på betryggende måte. Det samme gjelder
bøker brukt av tuberkuløse elever.

§ 48. På skolen skal hvert barn med lus hjemsendes med
meddelelse til foreldrene herom og anvisning på forholdsregler.

Kap. 24. Alminnelige bestemmelser.

§ 49. Hvor det i disse forskrifter er brukt uttrykkene
«sanitære misligheter» eller «sanitære ulemper», «av sanitære
hensyn», «farlig for sunnheten», «på hensiktsmessig måte»
eller liknende, henhører det under helserådets skjønn å av-
gjøre, om det enkelte tilfelle går inn under disse betegnelser.

§ 50. Hus- eller grunneier er personlig ansvarlig for at de
plikter oppfylles, som disse forskrifter pålegger dem. De skal
ikke kunne unnskylle seg med forsømmelse fra sine folks eller
leieres side. Er eieren ikke bosatt i byen, må han for politiet
oppgi en her bosatt person som på hans vegne skal sørge for,
at disse plikter oppfylles. Forsømmes disse, blir ansvaret dog
hvilende på eieren, med mindre politiet har gått med på, at
ansvaret skal bæres av stedfortrederen, og denne har erklært
seg villig. Denne innrømmelse kan dog når som helst tas
tilbake.

Også eiere som bor i byen kan på samme måte og med
samme virkning oppgi en stedfortreder, dersom de selv vanske-
lig kan påse at deres plikter oppfylles.

§ 51. Unnlater noen innen en av helserådet fastsatt frist
å utføre det som påhviler ham etter nærværende forskrifter
eller etter beslutninger som helserådet har fattet i henhold til
lovgivningen eller disse forskrifter, kan helserådet foranstalte
det utført, liksom helserådet kan treffe de forføyninger som
anses nødvendige for å hindre at forsømmelsen medfører skade
i sanitær henseende. Omkostningene hermed utres av den skyl-
dige. Det samme gjelder omkostningene med foranstaltning-
er, som helserådet treffer for å hindre forberedte eller stanse

3 oktbr. ennå ikke fullførte handlinger som strider mot nærværende forskrifter eller mot helserådets lovmedholdelig fattede beslutninger.

§ 52. Hvor særegne forhold gjør det påkrevd, eller hvor helsereglens bestemmelser foranlediger uforholdsmessige ulemper for vedkommende kan helserådet innrømme avvikelser fra forskriftene.

§ 53. Overtredelse av disse forskrifter eller av de av helserådet i henhold hertil og i henhold til lovgivningen fattede beslutninger straffes etter den til hver tid gjeldende borgerlige straffelov og sunnhetsloven av 16 mai 1860 med tilleggslov av 6 juni 1930.

§ 54. Et eksemplar av disse forskrifter skal, straks de er stadfestet, omdeles til hver hus- eller grunneier og til forretningsdrivende i byen. En sånn omdeling skal senere gjen-
tas hvert 10de år. Er det i mellomtiden foretatt endringer i forskriftene må disse vedlegges eller inntas.

Tillegg.

En fortegnelse over helseforskrifter og næringsmiddelforskrifter m. v. som gjelder for hele landet, er tatt inn i Norsk lovtidend 1 avd. nr. 7 for 1940 side 226—227.

4 oktbr. **Forordning.** (Sosialdepartementet.)

Herved bestemmes at den som i Leinstrand herred, Sør-Trøndelag fylke, gjør seg en næring av å drive herberge, derunder gjestgiveri, pensjonatvirksomhet og annen utleie av enkeltrom eller bevertning med mat og drikke fra 1 januar 1941 å regne skal ha bevilling.

4 oktbr. **Forordning.** (Handelsdepartementet.)

Herved stadfestes med en del redaksjonelle endringer som gjeldende inntil videre den av Bergen bystyre 21 august 1940 vedtatte vedtekt for salg fra offentlige steder og fra portrom m. v.

Vedtekten trer i kraft 1 november 1940. Fra samme tid oppheves den under 24 oktober 1936 stadfestede vedtekt.

Vedtekten lyder så:

§ 1. Denne vedtekt gjelder for salg:

- a) Fra salgshaller, torg, gater, brygger og andre offentlige steder.
- b) Fra fartøy og fra tomter og annen privat grunn og innganger til slike steder og fra portrom og innganger til bygninger når disse steder står i umiddebar eller fri forbindelse med alminnelig beferdet strøk.

Salg fra automater på de steder som er nevnt foran er 4 oktbr. avhengig av politiets tillatelse. For slikt salg betales en avgift av kr. 10 pr. år til bykassen. Betalt avgift kan ikke i noe tilfelle kreves tilbake. Avgiften skal erlegges til politiet før handelen begynner og ikke senere enn 10 januar hvert år.

§ 2. Et torgstyre — bestående av politiinspektoren, byveterinæren og 3 medlemmer valt av formannskapet for 1 år om gangen — har overledelsen av torghandelen. Politiinspektøren er formann og hans stemme er avgjørende i tilfelle av stemmelikhet.

§ 3. Handelen på de steder som er nevnt i § 1 a, kan foregå alle hverdager fra kl. 7 til kl. 15.

Ingen må møte fram på torget med varene sine tidligere enn ½ time før den tid som er fastsatt for torghandelen.

Under særlige forhold hvor det gjelder sesongsalg kan torgstyret forlenge tiden for salget.

Torgstyret kan også, hvor særlige forhold gjør det ønskelig, enten helt forby handelen på en bestemt dag eller innskrenke torgtiden. Søn- og helligdager og 1 og 17 mai tillates ingen handel.

§ 4. I den torgtid som er fastsatt må ingen uten torgstyrets anvisning ta plass på torg eller i torghall for å selge varer eller drive noen slags forretning eller næring.

På gater, brygger eller andre offentlige steder, på torg etter torgtiden og på de private steder som er nevnt i § 1 b må ingen uten politiets anvisning selge eller falby varer eller anbringe automater for slikt salg. Handelsvirksomheten skal knytte seg til et bestemt anvist sted med mindre politiet har gitt tillatelse til noe annet.

§ 5. For salg fra torg i torgtiden og fra salgshall kan torgstyret bestemme at produsenter (de som selger frembringerer fra eget gårds- eller hagebruk, egen jakt, eget fiske eller egen husflid eller som selger ville urter, bær og blomster) skal anvises plass atskilt fra oppkjøpere eller kommisjonærer. Torgstyret kan også bestemme at visse av disse steder enten i sin alminnelighet eller til nærmere fastsatte tider skal avgis bare for produsenter og at produsentene skal ha fortrinnsrett ved fordelingen når det må konkurreres om plassene fordi arealet er for lite.

Vedkommende må legitimere sin rett til å ta plass på produsenttorget.

Ingen må ha mer enn én salgsplass på torget.

Forutsetningen for adgang til å drive handel etter § 4 er at vedkommende har salgsrett etter handelsloven.

4 oktbr. § 6. For fisketorget gjelder følgende:

- a) Levende fisk forhandles fra særskilte kummer.
- b) På torget må for øvrig bare forhandles død eller fullstendig slaktet fisk.

Denne fisk skal — når den er over 30 cm — være sløyet før den torgføres slik at innvollene med unntak av lever og rogn er tatt ut. Herfra er dog unntatt laks, ørret, flyndre og makrell.

§ 7. Ingen må drive slik handel som er nevnt i § 1 a uten forskuddsvis å ha betalt avgift etter følgende satser:

- a) Produsenter betaler ikke avgift, unntatt de som forhandler sine varer fra bil på torget.

Disse betaler kr. 1 pr. dag pr. plass.

- b) Mellomhandlere:

1. Fiskekummer (levende fisk) kr. 2 pr. dag.
2. Torgplass for bord, kasser, kjeser —
kr. 0,30 pr. løpende 1 m pr. dag.
kr. 0,50 pr. løpende 2 m pr. dag.
3. Husflids- og leketøyhandlere m. v. som forhandler andre varer enn av egen tilvirkning — kr. 0,30 pr. løpende m pr. dag.
4. Bordleie kr. 0,30 pr. dag.

Avgiften oppkreves av torgoppsynet. Betalt avgift kan ikke i noe tilfelle kreves betalt tilbake. Tvistemål som måtte oppstå angående avgiftsberegningen avgjøres av torgstyret.

§ 8. Vil en plassberettiget for noen tid bruke stedfortreder, må denne ordning godkjennes av torgstyret. Barn under 16 år får ikke utøve handel uten som hjelp for voksne.

Er en fast salgsplass ikke tatt i bruk kl. 9, kan den etter torgstyrets bestemmelse overlates andre torgførende hvis det ikke er annen plass ledig på torget.

§ 9. Enhver handlende etter denne vedtekt skal rette seg etter den ordning torgoppsynet og/eller politiet bestemmer og skal ellers etterkomme de påbud som gjelder til enhver tid.

De som ikke følger vedtektenes bestemmelser eller påbud gitt av torgstyret, kan vises bort. Ingen må hindre den fri adgang til salgsplassene eller på annen måte forstyrre handelen.

Ved torgtidens utløp skal alle varer, så vel som kjøretøyer, bord, korgar og liknende som er brukt ved handelen straks fjernes fra torget.

Det er forbudt å kaste avfall eller liknende på torget.

§ 10. For den i § 1 b nevnte handel fastsettes følgende vilkår:

Handel kan bare finne sted til følgende tider:

På de 4 første yrkedager i uken fra kl. 20 til kl. 24.

4 oktbr.

På fredager fra kl. 20 til kl. 1 natt til lørdag.

På lørdager fra kl. 19 til kl. 1 natt til søndag.

På søn- og helligdager fra kl. 20 til kl. 24 med unntak av av de steder som etter politiets avgjørelse ligger utenfor bymessig bebygd strøk, hvor handelen tillates begynt kl. 13.

På nyttårsaften fra kl. 19 til kl. 1 natt til nyttårsdag.

På langfredag, 1 påskedag, 1 pinsedag, 1 juledag og på julaften, påske- og pinseften må ingen handel finne sted.

Innehaverne skal ved salgsplassene anbringe tette beholdere for papir og annet avfall og skal etter salgstidens slutt gjøre reint området omkring salgsplassen.

Barn under 16 år skal ikke kunne drive salg som ovenfor nevnt eller bistå med slikt salg.

Formannskapet kan bestemme at salg som nevnt i § 1 b skal være forbudt i visse strøk av byen. Før slik beslutning treffes, skal politiets uttalelse være innhentet.

Den som vil drive slikt salg som her nevnt må gi skriftlig melding om dette til politiet før salget begynner. Når en salgsplass flyttes eller nedlegges, skal dette skriftlig meldes til politiet.

Den som allerede driver slikt salg som nevnt, skal innen en måned fra denne vedtekts ikrafttreden melde dette skriftlig til politiet.

Politiet fører fortegnelse over de mottatte meldinger.

De som driver handel som i § 1 b nevnt skal betale en årlig avgift til bykassen av kr. 10 som erlegges til politiet før handelen begynner og ikke senere enn 10 januar hvert år.

§ 11. Formannskapet kan meddele dispensasjon fra bestemmelsene i denne vedtekt etter at torgstyret og/eller politiets uttalelse er innhentet.

§ 12. Overtredelse av denne vedtekt og de pålegg som blir gitt med hjemmel i den, vil bli påtalt og straffet i medhold av §§ 112 og 113, jfr. § 92, i lov om handelsnæring av 8 mars 1935.

Forordning. (Landbruksdepartementet.)

4 oktbr.

Herved stadfestes de av Nøtterøy herredstyre, Vestfold fylke, i møte 5 september 1940 fastsatte vedtekter for bruk av jordlovens § 55 overfor innabygdsboende eiere av jordbruk.

Vedtektene lyder så:

§ 1. Finnes jordbruk tilhørende innabygdsboende å være i vanhevd, kan jordstyret etter forutgående innhentet samtykke av Landbruksdepartementet og overensstemmende med hva derom er bestemt i lov av 22 juni 1928 om ordning av visse jordspørsmål, dens § 55, gi eieren pålegg om å bringe bruket opp i forsvarlig hevd.

4 oktbr. Bedømmelsen av hvorvidt vanhevd i lovens forstand kan sies å være til stede, må skje under tilbørlig hensyn til jordens beliggenhet og skikkethet for dyrking samt til om brukets drift sammenlignet med hva det antas å være gjennomsnittet for tilsvarende jord i herredet må sies å være i vesentlig grad dårlig skjøttet.

§ 2. Vedkommende jordbruk skal på forhånd befares av det samlede jordstyre. Eieren skal gis et passende varsel om befaringen og han har adgang til å være til stede under denne. Før jordstyret utferdiger sitt pålegg, skal han gis anledning til å uttale seg. Deretter blir departementets samtykke å innhente.

§ 3. Før sånt pålegg gis, skal forholdet søkes ordnet i minnelighet ved at jordstyret henstiller til eieren å iverksette de arbeid det mener bør foretas for å bringe jorden i forsvarlig hevd.

Jordstyret skal i pålegget til eieren påpeke manglene ved brukets drift og fastsette de arbeid som skal utføres for å bringe jorden i forsvarlig hevd.

§ 4. Til å etterkomme pålegget skal det settes eieren en rimelig frist hvis lengde blir å avpasse etter arten og omfanget av de arbeid som skal utføres. Så vel under fastsettelsen av disse som av fristen skal det tas tilbørlig hensyn til eierens økonomiske stilling og personlige arbeidsevne.

§ 5. For overtredelse av pålegget fastsetter jordstyret en årlig løpende tvangsmulkt som blir å beregne fra den tid eieren får meddelelse om den og forfaller til betaling hvert år, dog ikke i noe tilfelle før utløpet av den frist som er satt for utførelsen av de pålagte arbeid.

§ 6. Mulkten fastsettes og forkynnes for eieren samtidig med pålegget om arbeidets utførelse. Ved fastsettelsen av dens størrelse skal jordstyret nøkternt prøve alle omstendigheter som kan antas å influere på den. Særlig må tas hensyn til eierens økonomiske evne.

Mulkten må ikke i noe tilfelle overstige kr. 1 000 pr. år. Den inndrives og avsettes overensstemmende med hva derom er bestemt i lovens § 54.

4 oktbr. **Forordning.** (Landbruksdepartementet.)

Herved fastsettes for Tolga herred, Hedmark fylke, disse fiskeregler:

1.

- a. Alt fiske er forbudt fra og med 20 september til og med 31 oktober i Store og Lille Gjersjø, Busjøen, Store Hundsjø, Slåbakktjøna, Skarstjøna, Store og Øvre Tallsjø og i alle elver og bekker som løper til og fra disse vatna.

b. Alt fiske er forbudt fra og med 15 november til og med 31 4 oktbr. desember i Nordre Sjø i Hodalen.

2. I de vatn og vassdrag som er nevnt i punkt 1 er det forbudt å bruke:

- a. Lyster,
- b. demning,
- c. teine,
- d. sløe,
- e. krok unntatt til sluk og stangfiske,
- f. bundne redskaper med mindre maskevidde enn 33 mm i våt stand, unntatt i Store Tallsjø hvor minste maskevidde skal være 30 mm og i Busjøen og Store Gjersjø hvor minste maskevidde skal være 26 mm.

3. I Øvre Tallsjø er det forbudt å bruke not.

4. Brudd på disse regler straffes etter loven.

5. Disse regler tar til å gjelde 1 januar 1941. Fra samme tid oppheves fiskeregler for Tolga fastsatt ved høyeste resolusjon av 2 august 1898, Regjeringens resolusjon av 9 juni 1905, kongelig resolusjon av 24 juli 1914 og Landbruksdepartementets bestemmelse av 31 juli 1929.

Forordning om garving av lær.

4 oktbr.

I. Vegetabilsk garving.

A. Garving av bunnlær, salmaker-, drivrem-, platt- og fettlær.

Alminnelige bestemmelser.

Det er forbudt å bruke garvemetoder hvor garvingen varer mindre enn to måneder. Lærsortene må ikke inneholde sterkt virkende fri syrer.

Blekning av disse lærsorter med sterkt virkende syrer (f. eks. saltsyre, svovelsyre, oksalsyre) er forbudt.

Spesielle bestemmelser.

1. Bruk av garvebark.

Garvebark skal om mulig anvendes i en slik mengde at innholdet av rengarvestoff (tannin) i garvebarken utgjør opptil 25 % av den rengarvestoffmengde (tannin) som er nødvendig for den fullstendige garving.

Hvis granbark og eventuelt også ekebark finnes, skal disse barkselag brukes ved de bedrifter som har strøkar (gruber).

Disse bestemmelser (I, A, 1) gjelder ikke for småbedrifter.

I disse bestemmelser forstås med småbedrifter en bedrift med 3 arbeidere eller mindre.

4 oktbr. 2. Vegetabiliske garveekstrakter.

Vegetabiliske garveekstrakter skal om mulig brukes i en mengde på minst 50 % av den mengde som er nødvendig for den fullstendige garving. Ved bedrifter hvor det anvendes mindre bark enn 25 %, kan mengden av vegetabiliske garveekstrakter innenfor rammen av tilblendingsforskriftene økes tilsvarende.

3. Syntetiske garvestoffer. Klasse A.

Ved syntetiske garvestoffer klasse A. er ment slike som av Forsyningsdepartementet er oppført under denne klasse som godkjente.

Det er påbudt å bruke syntetiske garvestoffer klasse A ved garvingen. Den minste prosentvise mengde syntetiske garvestoffer av klasse A som det er tillatt å bruke, er for de forskjellige lærsorters vedkommende:

Bunnlær, gammel garving	minst 20 %
Bunnlær, moderne garving	» 25 %
Reamlær	» 25 %
Plattlær, gammel garving	» 10 %
Plattlær, moderne garving	» 30 %
Fettlær, gammel garving	» 10 %
Fettlær, moderne garving	» 25 %—

De ovenfor nevnte prosentvise mengder refererer seg til innholdet av rent garvestoff (tannin).

4. Syntetiske garvestoffer. Klasse B.

Syntetiske garvestoffer klasse B, dvs. syntetiske garvestoffer som departementet ikke har godkjent etter punkt 3, er det tillatt å bruke etter eget skjønn.

5. Garveekstrakt av sulfitcelluloseavlut.

Det er forbudt å bruke garveekstrakt av sulfitcelluloseavlut i større mengde enn 15 % rengarvestoff (tannin).

B. Vegetabilisk garvede lette lærsorter.

1. Som lette lærsorter gjelder saueskinn, geiteskinn, kobbe- og selskinn, lette kips- og kalveskinn til mappe og fôrlær.
2. Ved framstillingen av disse lærsorter er det påbudt å bruke minst 50 % syntetiske garvestoffer klasse A, men det kan brukes opptil 100 %. Vegetabiliske garveekstrakter tillates bare brukt med inntil 20 % av den mengde garvestoff som er nødvendig for den fullstendige garving. Bruk av syntetiske garvestoffer klasse B er tillatt og ønskelig.

II. Kromgarving.

1. Krommengden skal være den minst mulige. Den skal ved kveg- og hestehuder ikke overskride 2,25 %, og ved kalve-

skinn og kips ikke overskride 2,5 % kromoksyd pr. 100 4 oktbr.
kg bløse.

2. Forbruket av kromoksyd skal så vidt mulig ytterligere begrenses ved utnyttelse av syntetiske garvestoffer av klasse A og klasse B og andre tilsetninger.

III.

1. Departementet vil føre kontroll med at forskriftene overholdes.
2. Det pålegges enhver å gi de opplysninger og oppgaver som departementet krever til gjennomføring av forskriftene og kontrollen med at de blir overholdt.
3. Overtredelse av forskriftene fører med seg straff og inn-
dragning på den måte som er bestemt i lov nr. 5 av 14
mai 1917 § 8; jfr. bestemmelse av 19 september 1940.
4. Forskriftene trer i kraft straks.

Oslo 4 oktober 1940.

Forsyningsdepartementet.

Øystein Ravner.

R. J. Fuglesang.

Forordning om ervervelse av grunn m. m. til 5 oktbr.
statens jernbaner.

Hovedstyret for statsbanene gis bemyndigelse til å ta i
besittelse grunn m. m. til anlegg, utvidelse eller omlegging av
statens jernbaner med tilbehør uten at erstatning er bestemt
på forhånd.

Krav om ekspropriasjonsskjønn skal innsendes senest 14
dager etter at grunnen m. m. er overtatt. Staten innestår for
at ekspropriasjonserstatningen blir betalt.

Oslo 5 oktober 1940.

Arbeidsdepartementet.

Tormod Hustad.

R. J. Fuglesang.

Forordning. (Sosialdepartementet.)

5 oktbr.

Herved stadfestes de av Oslo kommunes administra-
sjonsutvalg i møte 4 oktober d. å. vedtatte midlertidige tillegg
til § 4 i den gjeldende vedtekt om lukningstid
for utsalgssteder.

Forandringen gjelder fra og med 7 oktober d. å.

Vedtektens § 4 lyder deretter så:

§ 4. Med uttrykket sommertid i denne vedtekt forståes
tida fra og med 23 juni til og med 31 august.

I 1940 skal sommerlukningsbestemmelsene gjelde så lenge
sommertida varer.

5 oktbr. **Forordning** (Sosialdepartementet.)

Herved stadfestes Oslo formannskaps vedtak i møte 2 oktober d. å. om midlertidig tillegg til § 1 i den gjeldende vedtekt om lukningstid for barber- og friserforretninger.

Forandringen gjelder fra og med 7 oktober d. å.

Vedtektens § 1 lyder deretter så:

§ 1. Barber- og friserforretninger skal på mandager, tirsdager, onsdager og torsdager holdes lukket fra kl. 18,30, på fredager fra kl. 19 og på lørdager fra kl. 18 til kl. 8,30.

På søn- og helgedager samt 1 mai og 17 mai holdes forretningene helt lukket.

Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften lukkes kl. 17.

I tida fra og med 23 juni til og med 31 august stenges forretningene en time tidligere enn foran bestemt.

I tida fra og med 7 oktober 1940 til og med 31 mars 1941 skal forretningene på alminnelige hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8,30.

5 oktbr. **Forordning**. (Sosialdepartementet.)

Herved bestemmes at den som i Eigersund herred, Rogaland fylke, gjør seg en næring av å drive herberge, derunder gjestgiveri, pensjonat-virksomhet og annen utleie av enkeltrom eller bevertning med mat og drikke fra 1 januar 1941 å regne skal ha bevilling.

7 oktbr. **Forordning** om utvidelse av Grensesone Vest.

Grensesone Vest utvides til også å omfatte etternevnte byer og herreder:

Østfold fylke: Sarpsborg, Fredrikstad, Moss og Jeløy.

Vetfold fylke: Larvik, Stavern og Brunlanes.

Telemark fylke: Langesund, Brevik, Stathelle, Kragerø og Skåtøy.

Oslo 7 oktober 1940.

Politidepartementet.

Jonas Lie.

R. J. Fuglesang.

7 oktbr. **Forordning**. (Landbruksdepartementet.)

I. Kongelige resolusjoner av 22 juli 1872 og 3 mai 1873 om forbud mot bruk av settegarn m. v. ved utløpet av Hofselva i Aker herred, Akershus fylke, og kongelig resolusjon av 14 oktober 1913 om forbud mot bruk av settegarn m. v. ved utløpet av Frognerelva i Oslo og Aker, Oslo og Akershus fylker, oppheves.

II. Denne forordning trer i kraft straks.

Forordning om rådmenn.

8 oktbr.

§ 1. Rådmenn er underlagt Innenriksdepartementet med fylkesmennene som sine nærmeste overordnede.

§ 2. Innenriksdepartementet ansetter, oppsier og suspenderer rådmenn.

Departementet treffer de avgjørelser med omsyn til opprettelse av rådmannsstillinger, rådmenns gjøremål, arbeidsområde, lønn og øvrige vilkår og pensjon som i landkomunelovens § 39 og 40, jfr. § 60 nr. 8, og i bykommunelovens § 39 og 40, jfr. § 58 nr. 8, er lagt til herreds- og bystyrene. Tilsvarende bestemmelse kan gis for sognekommunenes vedkommende.

§ 3. Rådmenn som nå er ansatt, og personer som nå er overlatt rådmenns gjøremål, fortsetter i sine stillinger i samsvar med de bestemmelser som nå gjelder for dem, for så vidt ikke annet følger av de foregående paragrafer eller senere måtte bli bestemt.

§ 4. Denne forordning trer i kraft straks.

Oslo 8 oktober 1940.

Innenriksdepartementet.

Hagelin.

R. J. Fuglesang.

Forordning om arbeidsformidling.

8 oktbr.

Med hjemmel i § 3 i forordningen om de konstituerte statsråder av 28 september 1940 (Forordningstidend for de besatte norske områder s. 21) er med samtykke fra Reichskommissar for de besatte norske områder gitt følgende forordning om tillegg til lov om arbeidsformidling av 12 juni 1906:

§ 1. Alle arbeidsføre arbeidstakere som er eller heretter blir arbeidsløse, skal straks melde seg til den offentlige arbeidsformidling i bostedskommunen. Meldingen skal gjentas så lenge ledigheten varer, i samsvar med reglene om melding som arbeidssøker i lov om trygd mot arbeidsløshet.

§ 2. Ingen arbeidsgiver må tilsette arbeidstaker på annen måte enn etter tilvising av den offentlige arbeidsformidling eller med godkjenning av denne. Er arbeidsavtale truffet i strid med denne regel, kan arbeidsformidlingen pålegge arbeidstakeren å fratre arbeidet.

Reglene i første ledd gjelder ikke:

- a) for tilsetting i jord- og skogbruk, skipsfart, laste- og lossearbeid, fiskeri og for tilsetting av kvinnelig hushjelp i privathusholdning,

- 8 oktbr. b) når arbeidstakeren har fylt 70 år,
c) når tilsettingen ikke varer mer enn 5 dager. Varer arbeidsforholdet ut over 5 dager, må arbeidsgiveren straks melde tilsettingen til arbeidsformidlingen som avgjør om den skal godkjennes.

§ 3. Arbeidsformidlingen skal dekke ledige plasser ved å tilvise arbeidsløse som bor i kommunen. Blir plassene ikke besatt på denne måte, skal arbeidsformidlingen vende seg til distriktskontoret som sørger for at behovet for arbeidskraft blir dekket innen distriktet fra en eller flere kommuner hvor det rår arbeidsløshet. Blir plassene heller ikke besatt på denne måte, skal arbeidsformidlingen melde de ledige plasser til Direktoratet for arbeidsformidling og arbeidsløshetstrygd som sørger for at det blir tilvist arbeidsløse fra andre distrikter.

§ 4. Arbeidsformidlingen skal ikke tilvise nytt arbeid til en arbeidssøker som ikke er arbeidsløs før alle muligheter etter § 3 er nyttet.

Arbeidsformidlingen må som regel ikke tilvise en arbeidssøker som ikke er arbeidsløs arbeid i annet yrke enn det han vanlig er beskjeftiget i, når det er mangel på arbeidshjelp i dette yrke.

§ 5. Til personer som på den dag denne forordning trer i kraft eller i de to forutgående måneder var beskjeftiget i jord- og skogbruk, skipsfart eller fiskeri, må arbeidsformidlingen inntil utgangen av 1940 ikke tilvise arbeid i andre enn nevnte yrker. Det samme gjelder for slike personers barn som bor hos dem og som ikke har innehatt noen stilling.

Direktoratet for arbeidsformidling og arbeidsløshetstrygd kan gjøre unntak fra dette forbud.

§ 6. I kommuner som ikke har offentlig arbeidskontor skal forretningsføreren for trygdekassa være ombudsmann for arbeidsformidlingen. Når særlige grunner foreligger, kan departementet når som helst oppnevne annen ombudsmann. Arbeidsløshetsnemnda kan ikke ha dette ombud.

§ 7. Departementet kan bestemme at landet skal deles i formidlingsdistrikter og at arbeidsformidlingen i hvert distrikt skal stå under ledelse og tilsyn av et distriktskontor.

§ 8. Til belysning av arbeidsmarkedets stilling og utvikling og til rettleiing for det offentlige ved igangsetting av særskilte arbeidstiltak, skal Direktoratet for arbeidsformidling og arbeidsløshetstrygd regelmessig utarbeide oversikter bygget på statistiske oppgaver. I den utstrekning dette formål tilsier det, plikter offentlige og kommunale myndigheter, enkeltpersoner og institusjoner å gi direktoratet de meldinger som departementet bestemmer.

§ 9. Sosialdepartementet gir de nærmere regler som gjennomføringen av denne forordning krever, herunder bl. a. —

i samråd med Finansdepartementet — om fastsetting av lønn 8 oktbr. for formidlingens tjenestemenn og hvordan utgiftene ved formidlingen skal bli dekket når det ikke er offentlig arbeidskontor i kommunen.

Det er høve til å unnta enkelte yrkesgrupper fra reglene i denne forordning.

§ 10. Arbeidsløshetsnemnda og Arbeidsløshetsrådet, jfr. § 6 foran og §§ 11, 23 og 25 i loven om trygd mot arbeidsløshet, skal når det gjelder arbeidsformidling i framtida ha følgende gjøremål:

- a) Arbeidsløshetsnemnda er rådgivende organ for lederen av den offentlige arbeidsformidling i kommunen. Sosialdepartementet fastsetter nærmere regler om de gjøremål nemnda har.
- b) For lederen av distriktskontor skal det opprettes en nemnd som rådgivende organ. Sosialdepartementet fastsetter de nærmere regler om opprettelse av nemnda og de gjøremål den skal ha.
- c) Arbeidsløshetsrådet er rådgivende organ for Direktøren for arbeidsformidling og arbeidsløshetsstrygd. Sosialdepartementet gir nærmere regler om de gjøremål rådet har.

Sosialdepartementet fastsetter de nærmere regler for oppnevning av medlemmer til de under punktene a—c nevnte nemnder og råd.

§ 11. Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forordning eller av forskrifter gitt med hjemmel i den, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder eller med begge deler, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebud. Det samme gjelder medvirkning til slik overtredelse.

§ 12. Denne forordning trer i kraft fra og med 14 oktober 1940.

Oslo 26 september 1940.

Sosialdepartementet.

Birger Meidell.

R. J. Fuglesang.

Forordning om tillegg til rusdrikkloven av 8 oktbr. 5 april 1927 med tilleggslover.

§ 1. Sosialdepartementet får fullmakt til under særlige forhold å tillate skjenking av rusdrikk for enkelt leilighet. Departementet kan fastsette nærmere vilkår for tillatelsen.

8 oktbr. § 2. Denne forordning trer i kraft straks.

Oslo 8 oktober 1940.

Sosialdepartementet.

Birger Meidell.

R. J. Fuglesang.

8 oktbr. **Forordning** om forbud mot å omsette frø av kålrot m. v.

Det skal inntil videre være forbudt å omsette frø av kålrot, fôrnepe, fôrbete og gulrot.

Brott mot dette forbudet straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

Forbudet trer i kraft straks.

Oslo 8 oktober 1940.

Landbruksdepartementet.

Th. J. O. Fretheim.

R. J. Fuglesang.

8 oktbr. **Forordning** om framstilling og omsetning av vulkaniserings- og banepålegningsmateriell.

§ 1. Det er forbudt å framstille, overdra eller motta vulkaniserings- og banepålegningsmateriell til ringer til motor-kjøretøyer uten tilvising fra Direktoratet for industriforsyning.

Paragraf 8 i forskrifter om rasjonering av gummiringer til motorkjøretøyer av 8 august 1940 (rundskrivelse nr. 22) berøres ikke av forbudet.

§ 2. Til framstilling av materiell tilviser direktoratet vedkommende bedrift en bestemt mengde rågummi pr. måned.

§ 3. Til det enkelte vulkaniseringsverksted tilviser direktoratet en bestemt mengde materiell pr. måned.

Ved bestillinger skal tilvisingen legges ved. Utlevering på grunnlag av tilvisingen kan ikke skje etter utløpet av den måned den lyder på.

I overgangstiden kan levering av materiell skje som forskudd på første tilvising til dekning av helt nødvendig behov.

§ 4. Innen 20 oktober 1940 skal vulkaniseringsverkstedene sende inn til direktoratet, på skjema som dette fastsetter, oppgave over materialforbruket i 1939, og over hele beholdningen av materiell pr. 1 oktober 1940.

Deretter sender verkstedene oppgave innen den 5 hver måned på fastsatt skjema over:

- a. beholdning ved foregående måneds begynnelse,
- b. innkjøp i måneden,
- c. forbruk i måneden,

d. beholdning ved foregående måneds utgang.

8 oktbr.

§ 5. Straffe- og inndragningsreglene i lov nr. 5 av 14 mai 1917 § 8, jfr. bestemmelser av 19 september 1940, gjøres gjeldende ved overtredelse av disse forskrifter.

§ 6. Forskriftene trer i kraft 8 oktober 1940.

Oslo 8 oktober 1940.

Forsyningsdepartementet.

Øystein Ravner.

R. J. Fuglesang.

Forordning om den kommunale revisjon.

9 oktbr.

§ 1. Den kommunale revisjon er lagt under Innenriksdepartementet.

§ 2. I hvert fylke ansettes en fylkesrevisor til å revidere regnskapene for fylket og dettes by-, herreds- og sognekommuner. Innenriksdepartementet avgjør spørsmålet om å dele fylket i flere revisjonsdistrikter, og om å ansette særskilte revisorer — under fylkesrevisors tilsyn — for enkelte distrikter eller kommunale bedrifter.

§ 3. Innenriksdepartementet ansetter, oppsier og suspenderer revisor og dennes personale, og bestemmer deres lønn.

Revisor kan også bestemme suspensjon, men må i så fall straks bringe saken inn for departementet.

Departementet gir instruks for revisor og nærmere regler for revisjonsordningen.

§ 4. Innenriksdepartementet gir de nødvendige overgangsbestemmelser, de nærmere regler til gjennomføring av forordningen og om fordeling på fylket, by-, herreds- og sognekommunene av utgiftene ved den kommunale revisjon.

De tidligere revisorer fungerer inntil videre.

§ 5. Forordningen trer i kraft straks.

Oslo 9 oktober 1940.

Innenriksdepartementet.

Hagelin.

R. J. Fuglesang.

Forordning angående innførselsforbudet for rotvekst- og grønnsaksfrø.

Innførselsforbudet for rotvekst- og grønnsaksfrø av 27 mai 1940 skal inntil videre bare omfatte de i forbudet særskilt nevnte frøslag.

Oslo 12 oktober 1940.

Landbruksdepartementet.

Th. J. O. Fretheim.

R. J. Fuglesang.

9 oktbr. **Forordning** angående omsetning av høy fra Trøndelagsfylkene til andre distrikter.

I tillegg til forskriftene om omsetning av høy av 23 september 1940 bestemmes:

§ 1. Salg av høy fra Sør-Trøndelag eller Nord-Trøndelag til andre distrikter er inntil videre forbudt uten etter tilatelse fra Forsyningsdepartementet.

§ 2. Overtredelse av dette forbud straffes slik som bestemt i lov nr. 5 av 14 mai 1917 § 8.

§ 3. Forordningen trer i kraft straks.

Oslo 9 oktober 1940.

Forsyningsdepartementet.

Øystein Ravner.

R. J. Fuglesang.

10 oktbr. **Forordning** om forbud mot å produsere fôrblandinger for omsetning.

Fra og med 11 oktober 1940 er det inntil videre forbudt å produsere enhver fôrblanding bestemt for omsetning.

Overtredelse av denne bestemmelse straffes som bestemt i lov nr. 5 av 14 mai 1917 § 8.

Oslo 9 oktober 1940.

Forsyningsdepartementet.

Øystein Ravner.

R. J. Fuglesang.

10 oktbr. **Forordning** om rasjonering og omsetning av fosforsyregjødsel.

§ 1. Det er forbudt for forhandlere å selge fosforsyregjødsel uten mot anvisning fra forsyningsnemnda eller Direktoratet for proviantering og rasjonering. Alle detaljforhandlere skal innen 20 oktober 1940 sende oppgave til forsyningsnemnda over sine beholdninger av fosforsyregjødsel 15 oktober 1940. Engrosforhandlere skal den 1 i hver måned sende inn til direktoratet beholdningsoppgaver vedlagt de anvisninger det er solgt mot i den forløpne måned.

Salg fra grossist til grossist, fra fabrikk til fabrikk eller fra fabrikk til grossist er unntatt fra bestemmelsene ovenfor, og kan skje uten anvisning, men mot kvittering.

Fabrikkene skal den 1 i hver måned sende oppgave til direktoratet over sine beholdninger vedlagt de kvitteringer og anvisninger det er solgt mot.

§ 2. Det er forbudt å selge super- eller thomasfosfat til forbruker med mindre han for hver 100 kg fosfat samtidig

kjøper minst 150 kg kaligjødsel og/eller kvelstoffgjødsel eller 10 oktbr. han beviser å ha kjøpt et så stort kali- eller kvelstoffgjødsel-kvantum annet sted til bruk 1941, uten der å ha kjøpt super- eller thomasfosfat.

§ 3. Kunstgjødselblandinger skal inneholde minst 3 kg kali (K_2O) + kvelstoff (N) for hver 1 kg fosforsyre (P_2O_5).

§ 4. Alle kunstgjødselblandinger som ønskes brakt i handelen skla approberes av Landbruksdepartementet. Av rasjoneringsstekniske grunner kan bare et meget begrenset antall approberes.

Alle kunstgjødselblandinger skal ha tydelig varebetegnelse.

§ 5. I perioden 13 august 1940 til 1 juli 1941 kan forsyningsnemnda gi anvisning på et kvantum fosforsyre som sammen med eventuelle beholdninger pr. 20 september utgjør følgende fosforsyremengder pr. dekar (mål):

Eng (omfattende eng på dyrka jord heime og på setra, naturlig eng på innmark og overflatedyrka eng på seterløkker) og kulturbeite	0,80	kg	fosforsyre (P_2O_5)
Poteter og rotvekster	1,75	»	»
Grønnsaker og andre vekster på åker og i hage	3	»	»
Frøavl av rotvekster og grønnsaker	5	»	»
Drivhus- og drivbenkkulturer ..	15	»	»
Nydyrka jord som tilsås første gang i 1941	4	»	»

Bureisingsbruk påbegynt etter 1 juli 1935 får ovenstående satser 3-doblet for jord oppdyrka før og tilsådd i 1940, men får 4 kg som for nydyrka jord ellers for det areal som tilsås første gang i 1941.

Bruk som ikke har besetning eller som selger minst 80 % av sin høyavling får ovenstående satser fordoblet. Bruk som selger 40—80 % av sin høyavling får 50 % tillegg. Disse tillegg gis ikke for jord som tilsås første gang i 1941.

Småhager, villahager og liknende kan få anvisning på 6 kg fosforsyre (for så vidt reglene ovenfor ikke gir rett til større mengder).

Til offentlige og halvoffentlige forsøksvirksomheter kan anvises det kvantum de selv oppgir å trenge.

Under kornarealet regnes også det som høsten 1940 er tilsådd med høstsed. Fosforsyre som allerede er anvist til høstsed etter Forsyningsdepartementets bestemmelser av 13 august 1940, kommer til fradrag i totalmengden som beregnes etter foranstående regler.

10 oktbr. De mengder som den enkelte jordbruker etter dette får seg tildelt, kan han fordele på de enkelte vekster slik han selv ønsker det.

§ 6. Direktoratet for proviantering og rasjonering kan etter søknad gi tilleggsrasjoner i visse tilfelle, f. eks. til bruk med mye myrjord og til jordbrukere i de distrikter som på grunn av transportvanskeligheter ikke fikk sitt behov dekket våren 1940.

§ 7. Direktoratet for proviantering og rasjonering kan dispensere fra forskriftene og gi utfyllende bestemmelser.

§ 8. Bestemmelsene om straff og inndraging i lov av 14 mai 1917 § 8, jfr. Administrasjonsrådets vedtak av 19 september 1940, kommer til anvendelse ved overtredelse av forskriftene eller bestemmelser gitt i medhold av § 7.

§ 9. Disse forskrifter trer i kraft fra 15 oktober 1940. Samtidig oppheves Forsyningsdepartementets bestemmelser av 13 august 1940.

Oslo 10 oktober 1940.

Forsyningsdepartementet.

Øystein Ravner.

R. J. Fuglesang.

10 oktbr. **Forordning** om forbud mot bruk av gulerøtter til vinlegging.

§ 1. Det er forbudt å bruke gulerøtter til vinlegging. Dette forbud gjelder også for gulerøtter som alt er innkjøpt til dette bruk.

§ 2. Ved overtredelse av forskriftene gjelder straffe- og inndragningsreglene i lov nr. 5 av 14 mai 1917 § 8; jfr. bestemmelser av 19 september 1940.

§ 3. Forskriftene trer i kraft straks.

Oslo 10 oktober 1940.

Forsyningsdepartementet.

Øystein Ravner.

R. J. Fuglesang.

12 oktbr. **Forordning** om ansettelse og oppsigelse av kommunale tjenestemenn.

Innenriksdepartementet gir forskrifter om ansettelse og oppsigelse av de kommunale tjenestemenn som ansettes eller oppsies etter bestemmelsene i lov om kommunestyre på landet av 10 juni 1938 eller lov om kommunestyre i byene av samme dag og likeledes for andre kommunale tjenestemenn

som ansettes eller oppsies av fylkesting og fylkesutvalg, eller 12 oktbr. av kommunestyre eller formannskap eller av utvalg, styre eller råd valt i henhold til de nevnte lover. Slike forskrifter kan gis uten omsyn til bestemmelser i nevnte lover og også uten omsyn til bestemmelse i andre lover for så vidt det gjelder ansettelse eller oppsigelse av fylkesting, fylkesutvalg, kommunestyre eller formannskap.

Oslo 12 oktober 1940.

Innenriksdepartementet.

Hagelin.

R. J. Fuglesang.

Forordning om bruk av fotsaks.

12 oktbr.

1. I tiden fra og med 1 november 1940 til og med 31 mars 1941 er det — uten hensyn til forbudet i § 22 i loven om jakt og fangst av 20 mai 1899 — tillatt for den som har fått bemyndigelse til det av lensmannen å bruke fotsaks til fangst av rødrev, gaupe, jerv og ulv.

2. Bemyndigelse gis for bestemt område og kan gis til den som har rett til fangst av vilt på området eller som har fått grunneierens tillatelse til utsetting av fotsaks.

3. Utsatt fotsaks skal etterses minst en gang daglig.

4. Overtredelse av denne forordning straffes med bøter fra kr. 1 til kr. 5 000.

Oslo 12 oktober 1940.

Landbruksdepartementet.

Th. J. O. Fretheim.

R. J. Fuglesang.

Forordning om forbud mot omsetning og bruk av kork.

§ 1. Det er forbudt å bruke kork av alle slag uten tillatelse fra Forsyningsdepartementet eller den departementet bemyndiger.

Det er forbudt å overdra kork til andre enn til institusjon, firma eller person, som har fått tillatelse til å motta kork. Tillatelsen gis av departementet eller den departementet bemyndiger.

Likeledes er det forbudt andre å få overdratt kork enn institusjon, firma eller person som har fått slik tillatelse.

Disse bestemmelser gjelder ikke kork i mindre mengder enn 1 kubikkmeter.

14 oktbr. § 2. Forsyningsdepartementet kan kreve kork avstått til staten eller til institusjon, firma eller person som har tilatelse etter § 1, 2 ledd. Erstatningen fastsettes etter anordning om prisregulering av 12 september 1940 § 4.

§ 3. Enhver som (uansett eierforhold) besidder råkork, halvfabrikata eller ferdige varer av kork i mengde i kubikkmeter og mer, plikter innen 20 oktober 1940 å sende inn til Forsyningsdepartementet, Direktoratet for industriforsyning, spesifisert oppgave over beholdninger av kork.

§ 4. Straffe- og inndragningsreglene i § 8 i lov nr. 5 av 14 mai 1917, jfr. bestemmelse av 19 september 1940, gjøres gjeldende ved overtredelse av denne forordning.

§ 5. Denne forordning trer i kraft straks.

Oslo 14 oktober 1940.

Forsyningsdepartementet.

Øystein Ravner.

R. J. Fuglesang.

Rettelse.

Side 488. Helseforskrifter for Mysen av 5 april 1940. Som følge av en feil i det av Sosialdepartementet innsendte manuskript står det i § 35 på annen linje Askim istedenfor rettelig: Mysen.

Utgiver: Byråsjef C. Lampe.

Grøndahl & Sens boktrykkeri. Oslo.